

Examination of the teachers' board meeting decisions: Trabzon High School sample between 1934-1971

Mehmet AKPINAR

Trabzon University, Fatih Education Faculty, E-mail: makpinar66@yahoo.com

Article Info

Article Type	Research & Theoretical
Received	06.03.2021
Accepted	01.05.2021
DOI	https://doi.org/10.17497/tuhed.891788
Cite	Akpınar, M. (2021). Examination of the teachers' board meeting decisions: Trabzon High School sample between 1934-1971. <i>Turkish History Education Journal</i> , 10(1), 16-37. https://doi.org/10.17497/tuhed.891788
Ethics Declaration	During the research and writing process of the study, necessary scientific and ethical rules were followed. The necessary ethical permission was obtained from Trabzon University Social Sciences and Humanities Research Ethics Committee (06.04.2021- E-81614018-000-345). In addition, a permit was obtained From Ortahisar District Governorship District National Education Directorate Trabzon Merkez Science High School (19.01.2021 E-81551074-622.01-19357268).

Acknowledge

Examination of the teachers' board meeting decisions: Trabzon High School sample between 1934-1971

Mehmet AKPINAR

Trabzon University, Fatih Education Faculty, E-mail: makpinar66@yahoo.com

Abstract

The purpose of the present research is to reveal in which areas decisions were taken in the teachers' board meetings in Trabzon High School between 1934-1971 years and to examine and evaluate the decisions. The research was prepared in accordance with the document analysis method, one of the qualitative research designs. In the study, the minutes of the teachers' board meetings held between 1934-1971 years of Trabzon High School, which was established in 1885 and is one of the oldest high schools in our country, was discussed. The research was limited between the years 1934-1971, as the minutes of the teachers' board meetings after 1971 could not be reached regularly. The data obtained from the research were analyzed by content analysis technique. These data were brought together within the framework of certain concepts and themes, organized in an understandable way, and interpreted in tables. As a result of the research, problems related to teachers, out-of-school education, discipline problems, training of teachers, educational tools, general education problems, how to conduct exams, and physical facilities of the school were determined in the meeting minutes of the teachers' board.

Keywords: Trabzon high school, teachers' board, meeting decisions, history of education

Introduction

Educational activities have continued until today by serving different purposes and in different ways according to the changing conditions of the time since the existence of humanity (Ülken, 2002). The main purpose of these educational activities is to meet the quality of manpower that societies need (Karagözoğlu, 2003). Fulfilling this goal is possible with qualified teachers who are the source of educational institutions and implement the curriculum. The quality of education and achievement of a school is directly related to the quality of its teachers. Teachers, who build the future of a nation, have the most important responsibility in raising future generations as qualified (Gürsoy, 2003). A good teacher, in addition to having sufficient subject area knowledge, s/he should have the qualifications to keep the psychological level in the classroom at the best level, to take into account individual differences by knowing students well in every aspect, to create a collaborative atmosphere by coordinating students and families in the right direction, to provide diversity in teaching activities by being aware of the needs and abilities of students (Yeşilyurt, 2006).

When these characteristics of teachers are taken into consideration, it is clearly seen that they have the greatest responsibility for the success of education and training activities applied in schools.

Sharing these responsibilities by teachers working in the same school by collaborating and helping each other is one of the most important conditions for increasing efficiency in education and achieving success (Güler, Altun and Türkdoğan, 2015). In this context, there is a need for commissions and meetings held by all teachers and relevant persons in order to obtain the opinions of teachers regarding the activities held at the school, to determine the principles of implementation of the decisions by ensuring their participation in the decisions to be made and to solve the problems regarding the functioning of the school. The meetings held by these commissions are the most basic coordination tool that ensures the effective functioning of all processes in educational institutions as in every institution (Şencan, 2008). One of these commissions in the school is the teachers' board.

The teachers' board is where school policy is set. It is the planning and evaluation body of education and training studies. The main purpose of the teachers' board is to take the opinions of both teachers and administrators on issues related to the development of activities to be held at the school. One of the most important commissions where solutions are offered for the problems of the school, suggestions to take the school further, and previous implementations are evaluated, is the teachers' board (Güneş and Kara, 2016). In the board meetings, negotiations are held on issues determined by the school principal and reported by the ministry together with the subjects that are believed to be beneficial for the development of the school as well as the subjects such as the educational activities of the students, the school-environment relations, the order and discipline activities that are tried to be established in the school, the establishment of a division of labor among the stakeholders of the school, the conduct of the teaching affairs and the evaluation of the studies done from time to time (Ünal, Dündar and Şentürk, 2011).

Teachers' board consists of vice-principals and teachers under the chairmanship of the school principal. The Board meets before the beginning of the academic year, at the beginning of the second semester, and at the end of the academic year (MoNE 2014). In the meeting held before the beginning of the school year, the selection of teachers to various commissions and boards related to the school, and guard duty activities, unitized annual plans and lesson plans, exams, club studies, and guidance studies are discussed. In addition, circulars from the ministry, the Directorate of National Education or other institutions, the decisions to be implemented, the new laws and regulations are read. At the meeting held at the beginning of the second term, the studies are reviewed and evaluated, and the measures to be taken to eliminate the deficiencies and malfunctions are discussed and decided. At the meeting held at the end of the academic year, the success and absenteeism status of the students are reviewed, and the issues given by the school administration and higher authorities are discussed and decided (Şişman, 2019: 272). The evaluation of the teachers' board meetings held at least three times in each academic year is expected to provide important data in order to determine the efficiency of the education process of the relevant institution (Özdaş, Ekinci and Öter, 2018).

When the literature is examined, it is seen that there is a limited number of studies to examine the boards (Teachers' board, group board, branch board) included in the regulation. When the studies conducted in this field are examined, it is possible to come across studies

that have been done on more likely that teachers' views on the effectiveness of teachers' board meetings (Küçük, Ayvaci and Altuntaş, 2004; Demirtaş, Üstüner, Özer and Cömert, 2008; Güneş and Kara, 2016; Şahin, Maden and Gedik, 2011; Abakay, 2019), the realization level of the teachers' board meetings (Gökyer, 2011) and the effect of the teachers' board meetings on teachers' professional lives (Albez, Sezer, Akan and Ada, 2014; Eroğlu and Özbek, 2018; Özdaş, Ekinci and Öter, 2018). In the literature, the only study examining the decisions of the teachers' board in the historical process was carried out by Akyüz (1993). Akyüz (1993), in his paper titled "Education, Schools and Teachers in Ayaş in the Ottoman Education System and Today"; examined the subjects discussed in the group meetings of the teachers in the schools of Ayaş district of Ankara by comparing them between the past and the present.

Due to the importance of the teachers' board meetings and the limited number of studies on the teachers' board meetings, it is thought that a study to be conducted in this area will contribute to the field. In particular, in order to reveal the approaches of school stakeholders to educational problems, handling the minutes of teachers' board meetings in the historical process will contribute to the deficiency in the field of education history. Trabzon High School, which was established in 1887 to serve the region, has an important place in terms of education history in the Ottoman and Republic Era. Atatürk visited Trabzon High School on 16 September 1924 and wrote the laconic saying "The body training should go with academic training" in the honor book. When history teacher Rifat Bey, said to Atatürk, who also attended the meeting of the teachers' board, " My Pasha, Turkish history is not included enough in the curriculum"; Atatürk replied: "Muallim Efendi (Mr. Teacher), I was very touched by these words. From now on, the Turkish child will read his own history. You can be sure of this" (Albayrak, 1997: 159-194). All these data reveal the importance of Trabzon High School in terms of Turkish education history. The purpose of the study conducted in this context is to reveal in which areas decisions were taken in the teachers' board meetings in Trabzon High School between 1934-1971 years and to examine and evaluate the decisions.

In the research, the question "What kind of topics and discussions have been reflected in the decisions of the teachers' board in the historical process?" in the meeting of the teachers' board in Trabzon High School between 1934-1971, constitutes the main problem of the research, and the answers to the following research questions have been sought.

- What are the issues related to teachers reflected in the Teachers' Board meetings?
- What are the issues related to exams and passing classes reflected in the Teachers' Board meetings?
- What are the disciplinary issues reflected in the Teachers' Board meetings?
- What are the issues related to educational activities, sports, and cultural activities reflected in the Teachers' Board meetings?
- What are the extracurricular issues reflected in the Teachers' Board meetings?

Method

Research Pattern

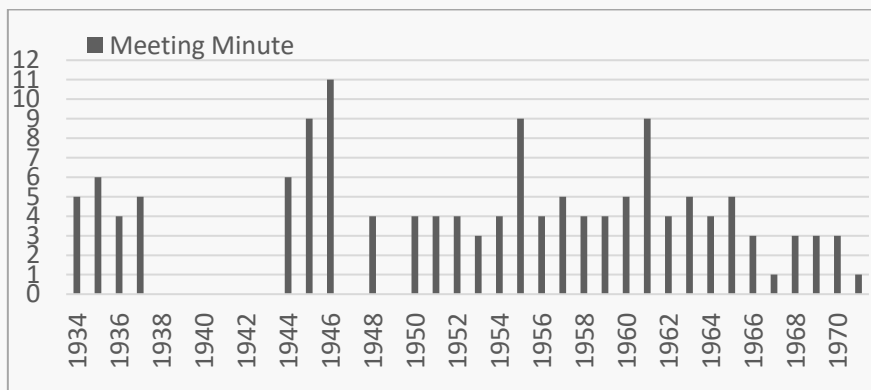
This research has been prepared based on the qualitative research method. Qualitative research is defined as “research in which qualitative data collection methods such as observation, interview, and document analysis are used, and a qualitative process is followed to reveal perceptions and events in a realistic and holistic manner in the natural environment” (Yıldırım and Şimşek, 2011: 39). According to Karasar (1999), there are two basic research models, the general and the relational research model, in order to collect and analyze the data economically and in accordance with the research purpose and to regulate the necessary conditions. Considering the purpose of the research, this research was designed in a general survey model. The general survey model is the surveying model used to make a general judgment about the universe or the sample that can represent the universe (Karasar, 1999: 79). Since Trabzon High School Teachers’ Board meeting decisions were examined in the study, document review was used as a data collection tool. Document review is based on the process of accessing documents related to the research subject, examining these documents, and collecting data (Yıldırım and Şimşek, 2011). The findings of the research were reached by analyzing the collected data through content analysis.

Data Collection Tools and Data Collection

The research documents are consisting of the decisions of the Trabzon High School Teachers’ Board meeting between 1934-1971 years. First of all, for this study carried out through the archive, permission was obtained from the Trabzon Province Ortahisar District National Education Directorate for the use of the teachers’ board decisions in the research (19.01.2021 - E-81551074-622.01-19357268). Later, ethics committee permission was obtained from Trabzon University, Social Sciences and Humanities Research and Publication Ethics Board (19.02.2021 - E-81614018-000-156). In the archive research, two notebooks containing the decisions of the teachers’ board realized in Trabzon High School between 1934-1971 years were found. In the first notebook, the decisions of the teachers’ board realized between 1934-1953 years are included. In the second book, the decisions of the board made between 1953-1971 years are recorded. A sample photo from the examined notebooks is presented at the end of the study as Appendix-1. The minutes of the Trabzon High School Teachers’ Board meeting held between 1934-1971 years are shown in Figure 1.

Figure 1

Trabzon High School Teachers’ Board Meeting Minutes Between 1934-1971

The decisions in the notebooks were written in handwriting until 1967, and on a typewriter in the following years. A total of 143 meeting minutes were reached between 1934-1971 years. In the archive, no minutes of a meeting could be found for the period between 1938-1943 years, coinciding with the World War II period.

Data Analysis

Board decisions gathered through document review were analyzed using the content analysis technique. Content analysis is the analysis technique performed to reach the concepts and relationships that will explain the data collected about the research subject (Strauss and Corbin, 1999). Content analysis, which is an analysis technique frequently used in educational research, is based on revealing the concepts underlying complex data with an inductive approach. The ability to digitize and interpret the data in this analysis technique provides a better understanding of the research findings by the reader and results that can be expressed more clearly (Yıldırım and Şimşek, 2011). Content analysis was carried out in the following four stages (Strauss and Corbin, 1999). First, the archive records were examined one by one and the data to be used in the research, that is, the sample, was selected. Later, codes were extracted from the analysis of the data. These codes have been categorized by determining the common aspects between them. It was determined which issues were frequently brought up in the decisions of the Board. Finally, the resulting data has been gathered under themes and digitized in a way that the reader can understand. The resulting findings were digitized and presented as a graph. Later, the findings were interpreted by supporting with direct quotations from archive records.

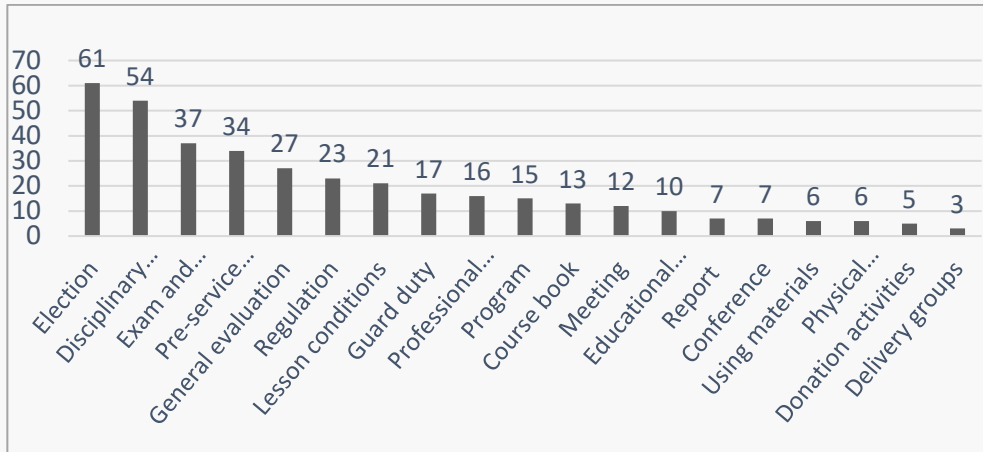
Findings

In this part of the research, the findings revealed by analyzing the data are presented in order of each sub-problem.

It is useful to include the findings regarding the importance and function of the teachers' boards together with the following explanation in one of the notebooks where the decisions are written before the findings regarding the board decisions. With the expression, "Teachers' boards are like a national assembly. Here, everything that concerns us should be discussed openly. Every friend, whether s/he is a teacher or an administrator, can warn and criticize each other. Problems that are spoken with sincerity and intention can be resolved together" (Teachers' Board Decision Book [TBDB], 7.1.1953), the purpose and function of the teachers' boards were revealed. At the same time, the teachers' board meetings give us information on matters like the number of teachers and who they are, the school principals, the priority issues related to education, the language used, the professional duties of the teachers, exams, and passing classes, discipline issues, educational branches, out-of-school activities, etc. For example, the concepts used in the early years in addressing school principals such as the mister principal and director left their place to the concept of principal after 1936. The frequency of the topics discussed in the boards is given in Figure 2, and the topics discussed in the sub-problems were tried to be detailed by example decisions in the sub-problems.

Figure 2

Decisions Taken at the Meeting of the Teachers' Board (1934-1971)

When the decisions of the Trabzon High School teachers' board between 1934-1971 years are examined, it is seen that most decisions were made in the board on elections, disciplinary decisions, the status of pre-service teachers, and exams. The least mentioned subjects are the issues related to donation activities and delivery groups.

Decisions Regarding Issues Related to Teachers Reflected in Teachers' Board Meetings

When the subjects related to teachers reflected in the teachers' board meetings were examined, the status of the pre-service teachers, the regular meetings of the teachers among themselves, the timely delivery of the teachers' reports about their lessons, the guard duties, the teacher needs, and the observance to shift were the main subjects. Sample conversations on the subject are presented below.

Examples of the situation of pre-service teachers and decisions to approval as a regular teacher. A meeting was held about whether the teachers whose internships ended could be appointed as teachers or not, and there was no problem in the transition of pre-service teachers to regular teachers (TBDB, 11.02.1935).

Mr. Principal: "It is seen that, after graduating from the Village Institute, the pre-service teacher Hasan Tuna continued to the Gazi Art Department, he probably had been trained freely (without discipline) that he has not been able to adapt to secondary schools yet, and that his relations with the students are very relaxed, he has been called to the directorate several times, however, in this academic year these conditions are unacceptable, since he is still in the training phase, if the recommendations and warnings give a good result, he will not be prevented from transition to regular teaching." (TDBD, 2.10.1956)

Considering the information contained in the minutes of the teachers' board meeting held in 1935 and 1971 years, it is understood that the decisions of the board are very important in the transition of pre-service teachers to the regular teaching positions. When we look at the examples reflected in the teachers' board meetings; especially in the meeting in 1956, the opinion of the Mr. Principal about pre-service teacher Hasan Tuna, it is seen that the administration is sensitive about the pre-service teachers' compliance with the school rules. It is seen that the pre-service teachers are not bestowed privilege; on the contrary, teachers are warned to act in accordance with the school culture.

Examples of decisions for teachers to hold regular meetings among themselves. "He stated that it was found in the sentence of ministerial orders to continue the group meetings

as usual. Due to the big size of our high school and the number of administrative tasks, it was decided that the friends would meet each other every month and every month in the company of the principal every three months." (TDBD, 16.10.1945).

This decision shows that the ministry of the period attaches great importance to the regular meeting of the teachers' board and the continuation of the school management administration in regular consultation with all stakeholders of the school.

Examples of decisions for timely submission of reports on teachers' lessons. "It was stated that the experimental science teachers should attach importance to the reports they give to the administration and we should show unity and solidarity in these works." (TDBD, 16.10.1945).

"It was accepted by paying attention that the written examinations were finished 15 days before the end of the term." (TDBD, 20.12.1946).

Principles: "He also read the last sentence of paragraph a, article 1 of the law numbered 6837. It was written here that if the teachers are not fulfilled from any of the duties they are obliged to accept, they will be deemed to have resigned from the main duty." (TDBD, 22.09.1956).

Considering the relevant decisions, it is understood that the importance of the branch teachers acting together was emphasized in the meeting. In addition, it is observed that the school administration pays attention to teachers' duties to act in accordance with the law and to fulfill their duties on time.

Examples of decisions for the guard duty and late entrance to the lesson. "... teachers on guard prevent students from wandering around the corridors, wandering between students... Teachers taking care of students' situation outside..." (TDBD, 21.11.1936).

"It is seen that the friends on guard go out whenever they want and come to their duties late. These delays are the same for other days. There were friends who came 30 minutes late. It was understood from the controls that my friends were not present in the guard area. I ask them not to do this and to come to their guards on time." (TDBD, 4.11.1955).

As can be seen from these two minutes examples in the notebooks, it is understood that some of the teachers are undisciplined in time management. It is seen that this problem, which is reflected in the minutes of the teachers' board, disturbs other teachers, especially about the guard issue. Expressing the issue at the meeting shows that the high school teachers' board is based on transparency and open-mindedness and that it is a communication environment where teachers can solve their problems in the meeting. In addition, the minute of 1936 indicates that students are kept under strict discipline even during breaks. This situation shows the importance of conducting the education process depending on diligence and work discipline.

Examples of decisions for teacher needs, equipment, and lesson materials. "Teachers are asked to subscribe to translated magazines..." (TDBD, 17.1.1944).

"Course allocation schedule, places where foreign language lessons will be held, determination of laboratory hours, use of the epidiascope by geography teachers ..." (TDBD, 10.10.1944).

“Each teacher prepares a table showing the books related to his lesson, investigates whether they are in our library and then reports the situation to the administration with a report...” (ÖKKD, 10.10.1944).

“How to conduct a lesson, how to prepare it, to give an actual example to the student in this regard.” (TDBD, 26.3.1948).

Mr. Principal stated that: “At the beginning of the school year, a list of needs was requested from friends, our friends gave them, but among the administrative occupation it was not possible to get all the contents of the list from the market by asking them, so it would be more practical for the branch teachers to buy their needs from the market by themselves and send the bills to the school administration.” (TDBD, 02.10.1956).

Considering the decision examples regarding the lesson materials shows that the school administration is sensitive and constructive in this regard, but the responsibility should be taken by the teachers. This may be that education practitioners can better determine what kind of material they need and the administration aims to reduce the workload in cooperation with teachers. Considering the statement of the Mr.Principal in 1956, it shows that addressing the needs in many different items poses a problem in terms of the execution of the works, and it is understood that the management found the solution for teachers to take responsibility for this issue.

Decisions Regarding Passing Exams and Class Reflected in the Teachers’ Board Meetings

In this section, examples of decisions regarding the formation of exam commissions, graduation exams, the arrangement and implementation of the exam, and passing a class are presented.

Examples of graduation exams and board decisions regarding their implementation.

“While the process is clear for the student that academically weak twice in the last year, this issue is not clear in the middle (classes) section. In addition, the moral education lesson was included in the graduation exam set. All of these issues have been decided to be notified to the ministry” (TDBD, 08.01.1936).

“The passing status of the first and second-grade schools has been examined. The grade passing status of first and second-grade schools was examined. It was decided that (15) out of (59) students in the first grade would pass directly, (44) would be directed to the oral exam, (10) out of (41) students in the second grade A branch would be passed, and (31) students would be directed to oral exams.” (TDBD, 27.05 .1937).

It is understood that the decision of the teachers’ board, included in the minutes of 1936, also drew attention to the problems of the general education system apart from high school and even attempted to contact the ministry on this issue. In addition, it is important to express the concepts of moral education lessons and graduation exams, which are not included in our education system today, in the board in terms of showing the practices of the period. The decision of 1937 shows that the students who will be subject to the oral examination were decided by the teachers’ board. These decisions are important in terms of showing how effective the teachers’ board is in terms of passing the status of students.

Examples of board decisions regarding whether or not to announce the exam dates in advance. The following examples of decisions were taken that can reflect general decisions regarding this situation, which is frequently expressed at the beginning of each

semester's meetings. F. Caner: "Conducting multiple written exams to the student, M. Talaslıoğlu: benefits of informing students about oral exam one week in advance, S. Bibilgi: giving importance to conducting oral exam frequently.... In the second semester, at least two written exams will be made, the academically weak students will definitely be subjected to oral exam and the exam grades are requested to be notified to the student within 15 days at the latest." (TDBD, 19.12.1944).

"The written exam days are not given to the students in any way and to ensure that the student studies continuously." (TDBD, 07.02.1945).

As understood from the board decisions regarding the exam dates, it is important that students should not be victimized. However, it is understood that there is no consensus on whether the exam times are notified in advance or not. It can be said that the main purpose of the decision in 1945 was for the student to study as if there would be an exam at any moment.

Examples of the board's decision regarding informing the parents of the students and the number of exams and their application. "This year it was found appropriate to abandon the notification issue since there was a delay from time to time, which was made to ensure the attention and interest of the parents upon the situation of those who received broken grades in more than three lessons" (09.04.1946).

"Measures to be taken in order to ensure that oral and written exam grades given to students by teachers and classroom performance grades are adjusted on the same scale. Assigning the grades with at least three grades, one of which is oral, and paying attention to the oral exam of academically weak students, ensuring that the same class is not subjected to more than two written exams in a day, Giving importance to preparing the questions given in written exams in a way that can be answered within one lesson period. (TDBD, 24.12.1948).

Mr.Principal: "He said that the students should not be taken out at the end of the exam. Students should be told how to study. It was brought to the agenda that students are taught in empty classes during free lesson hours. Hayri Gür "Let's gather the senior classes in the library or an empty classroom and make them study during the free lesson hours." this idea was accepted. (TDBD, 03.02.1955).

Mr. Principal: "It is not right to attend the exams as a guest. I request that no more than two students be admitted to the exam room. In addition, in the circular sent by the ministry, a report is requested from the examination commission about the general issues of the students after the examination and the reasons and responsibilities for their failure. A scale is provided inside it. I kindly ask them to fill it." (TDBD, 27.05.1955).

Mr. Principal: "As you know, friends, there are two types of graduation exams, written and oral ... The principles that must be taken into consideration by the commission conducting these exams are summarized on cardboards and put in each exam room... Nobody can enter the examination rooms except the members of the examination commission, school administrators, and those who come to the school for inspection (governor, ministry inspectors). More than two students should not be admitted to the examination rooms. Because it is essential to listen to the students as a commission, and the commission will give the grade, not the individual. The student cannot take questions, the method of drawing questions has been removed. The student's word is not interrupted

during the division. During the exam, the student is not angry and shouted. Nobody other than the members of the examination commission can interfere with the presentation of the grades. The grade is given jointly by the examination commission members. If the members of the commission cannot agree, they are graded separately, and their averages are taken. While giving the grades of the student, the grades of the previous years are not taken into account. For this reason, during the exam, teachers cannot keep the grade book with them. Duration of the exam is 20 minutes for middle school students and 30 minutes for high school students.” Principle: There must be two observers in the examination rooms. Observers and members cannot leave without permission from the directorate. It should be practiced that the students write the papers with a pencil.” (TDBD, 02.05.1956).

“Preparation and arrangement of written exams; Principal: The commission members are present at the school at 7.30, the questions are prepared in a way to check whether the intellectual ability and development of the students..., the questions should not be confined to one or two parts of the book, they should be clear, the commission members reach a common opinion on the questions and answers, refutation should be kept, preparing the answers to the questions in advance, considering the following two points regarding the oral exams (giving a grade as soon as the student leaves the exam and the students are not interrupted during the exam, and not looking for a question in question questions).... ” (TDBD, 03.04.1958).

One of the most striking points in the decisions about the application of the exams is that students behave sensitively about the exam in all cases. The decisions that students should not be victimized in all exams and after exams show that they are very sensitive in the application of the exams. Since the exams are a part of the teaching process, their planned implementation by determining the rules in advance shows that it is very important in terms of exam objectivity. In addition, it is understood that teacher-parent cooperation is also important in order to increase student success.

Decisions Regarding Disciplinary Issues Reflected in the Teachers’ Board Meetings

In this section, examples of board decisions for students to obey the school rules, bad habits, appearance-dress and inspect them out-of-school are given.

“Abolishing of students from wandering in the corridors in good weather, the situation of the students outside should also be considered, and the harms of smoking should be explained to the students in cafes and streets. Students sticking names and numbers under their hats...”(TDBD, 20.11.1936).

An article titled “An incident in Trabzon” was read and talked about at the first teachers’ board in the Journal of Notifications numbered 297. It was claimed by the principal that the incident concerns Trabzon High School rather than every school. The information and speeches of the friends who attended a speech by our esteemed deputy with Trabzon teachers were listened to. Those who took the floor from other teachers stated that the incident was of very sad content. Thereupon, it was decided that Yener teacher would write a letter to the Journal of Notifications to be published in the same columns, and if he did not write such a letter, Principal Dranaz would also write a letter stating the feelings and thoughts of his friends on the subject and submit this letter to the teachers before being sent to the deputy. ” (TDBD, 03.11.1944).

Adil Teoman: "I have seen these problems since the day I came to school. I saw that the students were uniformed and tacky, with rings on their fingers, some of them with biotin in their hair, and cigarettes in their mouths and waving chains in their hands, I heard the children swearing at each other and even swearing at other friends from upstairs even though their teacher was with him. I looked for someone who did this but could not find it. Vildan Öztop: "I want smokers to be prevented. Principle: "It is necessary to follow the going out of the classes. It is necessary to doubt the character, conscience, and nature (of the person) who does this. If there is such a friend among us, I would like this friend to give up on this issue. The tacky nature of the clothes is a matter of poverty. I was dwelling on the boy without the jacket. He cried saying that his jacket was ready, but his father could not be able to bought it yet. With the help of the school-parent association and the Red Crescent, we were able to fix this child's clothes. The Ministry abolished the issue of wearing a cap. As for the hair issue, the ministry ordered it not to be touched either. Only cut the hair that is not related to the studentship." (TBDB, 04.11.1955).

"Since those who do not come to the classes or come to the school or who insist on not working are not punished, other students also take them as bad examples, those who only come to school and say that they do not study when they are asked in the class should be punished; in as much as it was stated that such students were warned by the administration, but the case was out of the warning phase and that the hat would be worn while the dress code was described, and there were students without a hat.. " (TBDB, 12.02.1957).

Kayhan Keskinok: "They wanted to find a solution for the stolen items such as topcoats and hats in the hallway. Schoolgirls do not dress properly. He stated that in classrooms where there are no teachers found were at the final limit of indulgence, in one hand there was a silence while waiting for a teacher in one lesson, there was raising hell in other lessons, this difference led to various tolerance, as a precaution all teachers should show the same sensitivity, children should be punished, girls should be punished." At the end of the board, it was asked to deal with the fight against smoking within 15 days, untimely raids on cafes, the improvement of the clothes of the girls, a strict struggle in the senior years, and dealing with the issue of coming late on 15th day of each month." (TBDB, 04.01.1961).

Another problem that is subject to disciplinary issues consisted of political issues. "Between a student's book, another student finds a photo of Adnan Menderes. While trying to take the picture out, other children warn him to tear it. He wants to hang the picture on the board in a what-if manner. The class representative also puts the photo in a book to prevent this, and the issue closes between them. 5-10 days after the incident, a photo belongs to Kennedy that person is wanted to be hung by the students on the blackboard about the murder of him and they are asked to stand in silence. In the meantime, it is blown by a student or an intentional parent as the photo of Menderes is wanted to be hanged, and the incident is interpreted and explained. Publications follow each other. Meanwhile, a teacher from our school goes up to the president of the CHP (Republican People's Party) and conveys the situation to the people there. President Rıza Kulaç notifies me of this incident via the phone. Continued, the manager said I immediately took action. I asked the students that neither the pictures of Menderes from a week ago nor a picture of Kennedy a week later was hung on the blackboard, and it is concluded that there was nothing even imagination. The principal continued his words and stated that, upon the newspaper's

publications on this topic, the governor asked them about the situation and said that the incident was investigated. We expanded the incident. However, the publication of the newspaper does not end despite the convictions, and he stated that the school's spiritual personality is violated, and the prosecutor's office is also investigated because of the law of precautions, according to this situation, teachers can also be asked questions. Stating that the incident was explained, the school was incriminated, he said, I ask my friends if they know about it, please explain us." (TDBD, 04.12.1963).

Considering the decisions about students' clothes, it was stated that their attires were tacky due to financial insufficiency. It is understood that this situation was reflected in the economic conditions of the period on student clothing and was also addressed in the decisions of the teachers' board. Despite this, the minute of the teachers' attempts to meet the needs of the students show the sacrifices of their teachers. The incident started in the minutes of 1963 shows that the intense political discussions of the period went down to the high school levels. Looking at the minutes, it is understood that smoking and abusive speech are among the most important disciplinary problems of high school students other than a dress. School administration and teachers are determined to fight in and out of school for the solution to these problems. In addition, students wearing hats, playing games in coffeehouses, and teachers raiding the coffeehouses are the highlights of the issues mentioned in the minutes of the board. In general, it is understood that the school administration and teachers try not to compromise on discipline and even take them seriously enough to punish them in order to ensure discipline.

Decisions Regarding Educational, Sports and Cultural Activities Reflected in the Teachers' Board Meetings

In this part of the research, examples of the subjects discussed in the decisions of the teachers' board for cultural activities, sports, and educational branch activities are given.

Example of decisions about cultural activities. Although there are many topics discussed in the meetings for cultural activities and ceremonies, examples of the most prominent board decisions (the preparations to be made to commemorate Atatürk, the cinema machine planned to be bought for the conference hall and the films to be shown in the school cinema) are given.

"... Studies for the preparations for the Republic Day, delivering 6 conferences assigning teachers for this purpose... ensuring that the national anthem and tenth-year anthem are sung properly on the Republic Day..." (TDBD, 18.10.1934).

It was discussed that the preparations to be made for the commemoration of Atatürk to be held on 10.11.1944, and that a commemoration ceremony with a rich program this year will be organized related to the great holiness. It was stated that not only the student but also the teacher should be on duty at the ceremony. Literature teacher Faruk Caner was assigned to give examples of foreign information and words of great men (TDBD, 03.11.1944).

My friends' thoughts were listened to about the cinema machine that was thought to be bought for our conference hall for a long time. Principle F. Dranaz mentioned the negotiations with a company in İstanbul on this matter and it is possible to bring a machine with a cost of 3000 liras (TDBD, 03.11.1944).

In the meeting dated 13.11.1958, Principal Mustafa Saricali: "As before, every inappropriate situation was asked to be prevented by intervening in a timely and appropriate way in places such as coffee and games... If the cinema of the school was working, it was asked to show proper films; if this was not possible it was asked to check the films and then to be shown. The decision was made to allow students to go to the movies on Sundays..." (TBDB, 13.11.1958).

Considering the decisions about cultural activities, it is seen that the high school administration and teachers attach great importance to important days and weeks, especially the commemoration ceremonies of Atatürk. It is understood that these celebration and commemoration ceremonies were prepared with an endeavor study for a long time. It is seen that the love of the Republic and Atatürk was experienced with enthusiasm especially in the early years in high school. In addition, it is important in terms of showing that very modern decisions are taken compared to the period, such as buying a cinema machine with which to struggle with harmful habits and trying to watch educational films.

Example of decisions for sports activities. Sports activities were frequently discussed in the meetings, some examples are as follows; "The principle explained the importance of sports affairs and the meticulousness of the ministry on this issue. He stated that the high school sports football team that won the Trabzon championship should participate in the group championships to be held in Samsun, but because we were in the final term period, he did not want to send the children who joined the team without talking to teachers about their lesson status." (TBDB, 07.05.1945).

Hayri Gür: "Students can work in sports clubs under certain conditions, that it was not allowed last year but this year it is allowed by the ministry, that this year there is no obstacle for a student by keeping his/her hard work and character in the first place, and that he would be busy with this issue. If anyone fails from 3 lessons or gets disciplinary punishment, h/she will be banned from sports." (TDBD, 06.09.1954).

Sports activities in Trabzon have been an important issue for all city people for years. Among these activities, especially football has an important position. Therefore, this orientation of the people is reflected in the high school. It is understood that the decision in 1945 was successful in football in the region and tournaments throughout the country. It is also seen that despite the students' success or wishes in sports activities, the school administration always prioritizes students' lessons.

Example of decisions for educational branches and their activities. It is seen that since 1945, educational branches were determined in the teachers' boards and started to carry out activities. The educational branches determined with different preferences in the teachers' board meetings are as follows; President was elected to etiquette (propriety) branch, Red Crescent-youth branch, school sports branch, cooperative branch (since the school canteen was given to the keeper from outside in the meeting in 1962, its activity was determined as controlling the canteen only), performance branch, culture and literature branch, excursion and exploration branch, library branch. The music branch was established in the meeting dated 13.1.1948 (TDBD, 13.01.1948). The Green Crescent branch on 2.11.1950, gardening branch on 26.9.1951, representation branch at the meeting dated 27.9.1952, horticultural and beautification the school garden branch (TDBD, 27.09.1952), the scouting branch was established. In 1954 etiquette (propriety) branch, in the board dated

28.10.1955 gardening and beautification of school garden branch, aviation branch (in 1956 this branch will be turned out to flight and glider branch), art lovers branch were established (TDBD, 27.09.1952), the scouting branch was established. Since 1959, the presidency of the student/pupil association has been established, and it has been decided to establish a garden branch and an animal protection branch. In the meeting dated 5.10.1960, the garden works and laboratory branch, protection school building, and the staff was added to these branches (TDBD, 05.10.1960). In 1965, the traffic branch, theater branch, village branch, and child protection branch, folklore branch, and antiquities recognition branch started to operate in the meeting dated 26.1.1968 (TDBD, 26.01.1968).

When we look at the example decisions regarding the Educational Branches and their activities, we see that the determination of the educational branches in 1945, 1948, 1954, 1955, 1956, and 1957, the purpose of the branch activities, and their working principles. Examples of this decision;

He explained that some of the student organizations have worked beneficially and successfully, and some of them have not shown any work. It was thought that several teachers were chosen for each branch, not one teacher for each branch. Thus, it was decided to make all organizations productive with the effort and cooperation of various teachers in one branch (TDBD, 16.10.1945).

The formation of the committees that should be established in accordance with the 88th article of the Ordinance was discussed. The Principle declared that these committees would only be beneficial if they operate in an actual and clear program, not just remain with their names. He did not find it appropriate to establish satiety, health, hygiene, and etiquette (propriety) branches. It was concluded that it would be more beneficial for every classroom teacher to struggle sincerely on this issue. The presidents of the Red Crescent Youth Association, sports, library branch, culture and literature branch, excursion branch, photography branch, and performance branch were elected. (Music branch was decided to operate under the performance branch at this meeting). (TDBD, 03.10.1948).

In the 3rd Board meeting held in 1954, the principal said, "It is necessary to establish that the educational branches are administered by students. Some branches are still active in order to fulfill the articles of regulation, but it is not enough. We cannot allow our students to work in these branches personally. All branches should be formed on student's demand. Let's leave this attempt to our students. It is necessary to elect its school-wide members and organize it in this way. The friends selected for the educational branches will select enough students to represent a class, and not exclusively to a few children. These will be invited to the meeting during the first academic term and will start afterward. These children will ask their friends to do a special treatment." (TDBD, 06.09.1954).

Principle: "Friends who take responsibility in these branches are working. In particular, I will ask them to work in a manner that will be explained by the regulation. The work done is conducted without being attached to a place. After these friends are selected, students who will work in these branches will be selected with the help of classroom teachers. These students are required to come together and form this guideline. After making this guideline, they will give a copy to the directorate and they will examine this judgment." (TDBD, 28.09.1955).

In the meeting dated 15.11.1956, Principal Kemal Ülker asked: "The issue will not end with the selection of educational branches at the beginning of the school year, the main issue is that the friends selected for these branches should act personally, it is essential that they form these branches among the students, and they divide the responsibilities between them and submit their activity reports to the administration on time." (TDBD, 15.11.1956).

It is seen that educational branches started to enter the agenda of the teachers' board after the 1940s. It is clearly understood from the speech of Principal Kemal Ülker in 1956 that the school administration seriously follows the work of the educational branches. Establishing legislations within educational branches by students and asking their teachers to work actively in these branches shows that high school has a great expectation from educational branches under the conditions of the period. Especially, educational branches that are not seen as spread in schools such as animal protection branch, aviation and glider branch, village branch, antiquities recognition branch draw attention and are important in terms of showing that the school is a well-established and pioneering educational institution.

Decisions Regarding Out-of-School Issues Reflected in the Teachers' Board Meetings

Examples of decisions to be notified to the central administration in the teachers' board meetings, successful students to be sent for university education at home and abroad, and the determination or approval of students who will become teachers or who will continue their education to educational institutes are as follows:

Examples of decisions that it would be appropriate to send to university education abroad. Director F. Dranaz stated that: "Mustafa Kemal Özer and Ahmet Selahattin Bilgin, who are graduates of the 1942-43 science branch, were accepted to the examination to be sent to England for electrical engineering education on behalf of the Ministry of Education." (TDBD, 14.02.1944).

"The situation of Turgut Balıkçı, Mahir Kuyukcu, A. Muzafer Damcı, Ali İpekçioğlu, Orhan Sungurlu, Ziyaettin Erçağ, who applied to go to foreign countries for radio engineering education for the General Directorate of Press and Broadcasting, and considering the provisions of the third article of the law numbered 1416, were examined separately by teacher's board and it was determined that these people could go to foreign countries in terms of intelligence, knowledge, and level" (TDBD, 22.11.1947).

Principal Mustafa Sarıcalı: "The graduates of our school are among the students who will be sent to Europe for education to train staff for Karadeniz University, the board is asked to determine whether they are of the quality and ability to be able to get education in Europe." (TDBD, 27.01.1959).

When the decisions are taken about the students who will go to university education abroad are examined; it is seen that the teachers' board is in a decisive position about the competencies of these students. The application of students for university education abroad in different years shows the quality of Trabzon High School's education and the effectiveness of the board decisions. The words of the Mr. Principal in the 1959 minutes indicate that the high school has an important role in training competent people, especially for Karadeniz Technical University.

Examples of decisions that it would be appropriate to send it to university education in the home country. "The situation of Osman N. Üçüncü, İsmail Gençaliolu, Ahmet Seymen, Hamza Akgül..., who graduated in different years from our school were examined in the

teachers' board gathered on 2 October 1947 and it was decided that they have the necessary qualifications for the teaching profession. (TDBD, 02.10.1947).

"The task of Affirmation of the forms of the students those who are going to be elected to free boarding, Gazi Education and Teacher Schools were left to the classroom teachers." (ÖKKD, 03.04.1958).

"The task of training good and qualified teachers; "Considering the main idea that good teachers raise good students, it has been concluded that it is necessary to deal with teacher training programs as soon as possible;

- Principal: It is a case in which intelligent and positive children who graduated from our school in recent years do not go to institutions that train teachers, and those who cannot enter any school choose this profession as a last resort. To make the profession attractive, first of all, some financial measures should be taken. Increasing the living level of teachers should be considered first.
- "Necessary measures should be taken immediately in order to train as many idealistic teachers as the country needs." (27.01.1959).

Considering the decisions regarding the students who will continue their university education in the country, it is understood that the Teachers' board is the competent authority in determining the qualifications of the students. Another point that draws attention to the decisions is teacher training. In the teachers' board, it is seen that students who choose to go to teacher training schools are seen as students who see teaching as a last resort. The discussion of this situation in the Teachers' Board and the expression of an opinion on the solution of the problem shows that the board takes decisions by considering the education of the country outside of high school.

Examples of decisions for auditing out-of-school activities and expressing the school's opinion in central government meetings. In accordance with the decisions taken by the Provincial Advisory Board made in 9.11.1952, "The issue of organizing the out-of-school situation should be handled by the teachers' board... Our out-of-school situations will be meticulously emphasized by all teachers from now on as it has been up to now, and all attitudes and actions, speeches, treatment of adults and children are strictly controlled by their teachers on the streets and in public places, in the transportation vehicles and the school area during the arrival and departure of the students, It was pointed out that the necessary warnings should be done on time and in a pedagogical way. (TDBD, 07.01.1953).

The first point that draws attention to this decision is that the job description of the teachers has been moved beyond the four walls. When we look at the decisions of the board, it shows that students are expected to demonstrate the necessity of their theoretical education in social life. In addition, it is very important to ask students to pay attention to pedagogical rules during the follow-up and stimulation process.

The decisions were taken regarding the negotiation and determination of the general meeting to be held in Ankara at the end of the semester break for the implementation of the VIII. Council decisions.

- Removing the senior disciplinary board and granting this right to school teachers
- The student who committed a crime is not admitted to the class according to the nature of the crime by the disciplinary board
- Application of the level system in terms of foreign languages in high schools

- The teacher has no problem in giving private lessons to a student who is not in his / her class.
- Not allow students to pass the class with more than three failed lessons.
- Abolishment of passing the class with debt
- Conducting excuse exams with the medical report of the health board
- Getting a certain fee from those who object to their written exam papers
- Getting 250 lira from students who want to study in the same class and study again in the second year
- Allocating a certain area for those who will take the high school graduation exam from outside the school, so that they are kept away from the influence of the regions they are located.
- Conducting two written exams in classes where the class size is 50 and above
- Increasing the amount of salary when the class size increases and giving the teachers the depreciation share
- Removing the hour difference in course fees
- Re-introduction of graduation exams
- Sending questions in high school graduation exams from the ministry
- Not opening of science branches in high schools where teachers are incompetent
- Not correcting grades for more than three lessons in the teachers' board at the end of the year
- Establishment of the transport zone system
- Transferring teachers to other cities whose children get university education instead of transferring teachers who are in metropolitan cities and whose children are not studying at the university.
- The decision that to send free boarding students to education faculties where teachers will be trained, and to getting back the money spent after the students to the agenda" (TDBD, 09.01.1963).

Considering the decisions, it is seen that the discipline issue and teacher competence are mentioned in the first place. It is understood that the graduation exams, which were very important in previous years, were abolished in these years. However, the request of the board to bring these exams again can be attributed to the negative consequences of the abolition of the exam. The fee request from the students to object to the exam right indicates that there are important problems regarding student rights in the educational conditions of the period. In response to this situation, the demands of the board for providing convenience for students who will take the exams from outside of the city show that the board cares about their students. In addition, when the decisions to be suggested here are examined, it is understood that the education issues of high school not only for the city and the region, but also at the national level, and that contributes to national education policies.

Conclusion

As a result of the research on issues related to teachers reflected in the teachers' board meetings; it is seen that the situation of the pre-service teachers was discussed in detail by the board and after the approval of the board, it was decided whether they could

be a regular teacher or not. This situation shows that the important duty and authority of pre-service teachers such as the process of gaining professional experience and approval for the transition to the regular teacher is the teachers' board.

Apart from the teachers' board, it is understood that the education process is planned and implemented together by gathering the group teachers once a month and every three months under the chairmanship of the principal. It is understood from the fact that teachers' most important extra-curricular duties are the guard duty, that they frequently come to the agenda during the meetings, and they make detailed speeches about them, and they are frequently warned by the principal on this issue that they disrupt their duties such as entering the classes late during the guard duty, leaving the place of the guard and not supervising the students adequately. Considering that Günay and Özbilen (2014) in their "An Assessment of Primary School Teachers' School Guard Duties" study and Güneş and Kara (2016)'s research on the problems of primary schools based on the decisions of the teachers' board found similar complaints, we can say that this problem has been continuing from the past to the present in our education history.

One of the topics discussed in the boards is the physical space and resource needs of teachers, tools, and equipment. Although it is stated that teachers have a lack of equipment, physical space, and resource needs, it is important in terms of showing that they have quite modern educational technology opportunities such as epidiascopes.

As a result, it is understood that the pre-service teacher practice that came to the agenda in the boards, the approval of the transition to the regular teacher, the problems of guard duty, and the deficiencies in the lesson materials are continuous.

Considering the research results on the subjects related to exams and passing classes, which are reflected in the teachers' board meetings, discussions, and decisions regarding passing exams and classes are among the most frequently discussed topics in teachers' boards. It is seen that decisions regarding the issues like the establishment of exam commissions, rules to be applied in the exam, what kind of exam to measure student success, and how many exams will be held are taken. When looking at the meeting records, it is understood that student success was tried to be measured with at least two written and one oral grade. We see the existence of a practice where students who achieve high success in written exams are considered successful without taking oral exams, and students are rewarded. It can be said that this practice also increases the importance of written exams. It is understood from the discussions that there is no consensus on this issue, although there are applications and teacher requests for the students to be ready as if the exam dates will be made at any time without notifying the student in advance. Decisions to share the situation of unsuccessful students with parents are important in terms of demonstrating the importance of school-family cooperation. Özdaş, Ekinci, and Öter (2018) also emphasized the importance of school-parent collaboration in their study. According to the decisions of the teachers' board, it is understood that the teachers' board is authorized in the admission of students from middle school to high school. To graduate from high school, we see that there is a requirement to be successful in the graduation exam, which means that is not enough to be successful in all lessons. In the graduation exams, it was emphasized that the students were responsible for all the lessons they took up to that time, as well as the moral education subjects. Graduation exams were conducted both in writing and orally, and exams were prepared and administered by the commissions. To be successful, not only success in the

written exam was considered enough, but also there had to be a success in the oral exam. In addition, the exam rules, how to apply, what the pedagogical rules to be followed during the application process, how to make the assessment, and what to do if there is a difference of opinion among the teachers were written in detail. When all these data are evaluated, it has been understood that only written and oral exams are used in determining student achievement, and other types of assessment and evaluation that are suggested to be used today are not used. However, we can say that a very serious measurement-evaluation process is applied. As a result, it shows how there has been a change in the exam and class passing system during the historical process.

According to the research results on discipline-related issues reflected in the Teachers' Board meetings, discipline issues are one of the most common debates reflected in the Teachers' Board meetings. It is observed that the majority of disciplinary problems are smoking, speaking abusive, disrespect to teachers, going to coffeehouses, violating school rules, and not following the dress code. Nezihoğlu and Sabancı (2010) include dressing problems among disciplinary problems in students in the results of their study. In addition, Güneş and Kara (2016) found in their study that there were undesirable behaviors such as arriving late to class, the problem of clothing, not obeying school rules. Akyüz (1993), in his study, in which the decisions of the teachers' board were also examined, it was seen that he identified similar disciplinary problems such as abusive speech and opposition to teachers. In the light of these studies, it can be said that some of the student discipline problems in schools still continue.

According to the results of the research on educational activities, sports, and cultural activities reflected in the teachers' board meetings, it is seen that cultural, sports, and educational branch activities have an important place among the speeches reflected on the teachers' boards. Activities related to important days and issues in cultural activities are among the most frequently raised issues. Akyüz (1993) stated in his study that decisions were taken in the teachers' boards to commemorate the important days of the schools. These data are similar to the decisions of the Trabzon High School teachers' board that we examined. In addition, buying a cinema machine for the school in 1944 and making students watch educational films can be considered as an interesting and important detail. Sports activities and talks about the football team are also frequently spoken at the meetings. Considering the sports culture of the city, it can be said that this situation is understandable.

In the meetings of the teachers' board, it is seen that one of the most frequently discussed topics after 1945 was the educational branches. It was determined that 30 different educational branches were established between 1945-1971 years. Some educational branches were combined from time to time (for example, society, health, hygiene, and etiquette (propriety), sometimes by making minor changes in the names of educational branches (such as the transformation of the aviation branch into flight and glider arm). When the educational branches are examined, you can see clues about the needs, social and cultural structure of the period. For example, while the etiquette(propriety) branch aims to teach the manners needed in the process of socialization and urbanization, branches such as the garden branch and the village branch can be said to be an indicator of the continuation of the rural culture of this period. The animal protection branch and antiquities recognition branch draw attention in terms of bringing service practices and attitudes to society. Among the educational branches, the aviation branch, which was established as an aviation branch in 1955 and has continued its activities as a flight and

glider branch after 1956, can be considered to be an extremely important educational branch in terms of school and students setting vision and goals for the future.

Considering the research results on out-of-school issues reflected in the teachers' board meetings, it is understood from the decisions of the teachers' board that they have a very important authority such as determining the students to be sent to university education at home and abroad. Considering the decisions of the board, it is seen that quotas are given to schools in order to send students abroad on behalf of different institutions and these quotas are used for students determined by the teachers' board. This situation shows that today institutions such as Student Selection and Placement in Universities (ÖSYM) and Council of Higher Education (YÖK) partially use their duties through the teachers' board. Again, it is understood that the importance of the teaching profession and the determination of the students who will be teachers, the determination of the students to be placed in the teacher schools, and the improvement of the reputation and quality of the teaching profession have been understood. These decision examples are important in terms of showing the function and importance of the teachers' board. The fact that opinions and suggestions about education at the national level are presented to the board for approval in decisions regarding the regulation of out-of-school situations is important in terms of demonstrating the function and importance of the teachers' board.

If we summarize the results obtained from this study conducted to examine the decisions of Trabzon High School teachers' board between 1934-1971 years, it is seen that teachers make detailed evaluations on discipline problems, education and training problems, exam and passing classes, and personal rights. The teachers' board has very important powers and responsibilities, such as approving the transition from pre-service teacher to regular teacher, determining those who are entitled to study at universities in Turkey and abroad. Although education policies have undergone changes and renewals in the historical process, it has been determined that there is no significant change in the subjects discussed by the teachers.

Based on the research results, the following recommendations are offered in this study:

- Teachers' board meetings of different schools can be examined.
- Different perspectives can be gained by making a comparison with our document review study and similar board decisions.
- Especially in schools with historical backgrounds, similar board decision books can be reached and inter-school teachers' board decisions can be compared.
- The effects of the decisions of the teachers' board by the political climate and changes in education policies can be investigated.
- By examining the group teacher minutes, it can be examined whether there has been a change in the historical process.

Conflict of Interest Statement: The author declares that there is no conflict of interest.

References

- Akyüz, Y. (1993). Osmanlı eğitim sistemi içinde ve günümüzde Ayaş'ta eğitim okullar ve öğretmenler, *Ayaş ve Bünyâmin Ayaşî Sempozyumu'nda sunulan bildiri*, Ankara.
- Albayrak, H. (1987). *Tarih içinde Trabzon Lisesi*. Trabzon: Trabzon Liselerinden Yetişenler Derneği.
- Albez, C., Sezer, Ş., Alkan, D. ve Ada, Ş. (2014). İlköğretim okullarında zümre öğretmenler kurulu çalışmalarının etkililiği üzerine bir inceleme. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 7, 4-19.
- Alıncak, F. ve Abakay, U. (2019), Zümre öğretmenler kurulunun beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(41), 2300-2308.
- Demirtaş, H., Üstüner, M., Özer, N. ve Cömert, M. (2008). Öğretmenler kurulu toplantılarının etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9(15), 55- 74.
- Eroğlu, M. ve Özbek, R. (2018). Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantılarının mesleki gelişim bağlamında incelenmesi. *Researcher Social Science Studies*, 6(3), 255-271.
- Güler, M., Altun, T. ve Türkdoğan, A. (2015). Matematik öğretmenlerinin zümre öğretmenler kurulunun etkililiği hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 14(2), 395-406.
- Gürsoy, H. (2003). Öğretmen yetiştirmede sorunlar ve öneriler. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 28(299), 28-35.
- Güneş, D., Z. ve Kara, B. K. (2016). İlkokulların sorunlarının öğretmenler kurulu toplantılarına dayalı olarak incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 142–153.
- Gökkyer, N. (2011). İlköğretim okulu zümre öğretmenler kurulu toplantılarının gerçekleşme düzeyi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 127-148.
- Özdaş, F., Ekinci, A. ve Öter, Ö. M. (2018). Eğitim ve öğretimin geliştirilmesinde öğretmenler kurulu kararlarının etkisi. *Turkish Studies Educational Sciences*. 13(11), 1041-1058.
- Karagözoğlu, G. (2003). Eğitim sistemimizde öğretmen yetiştirme politikamıza genel bir bakış. *Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*. C.Ü. Kültür Merkezi, Sivas.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*, (9. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçük, M., Aycacı, H. ve Altıntaş, A. (2004). Zümre öğretmenler kurulu toplantı kararlarının eğitim ve öğretim uygulamaları üzerindeki yansımaları. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2014). Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. Erişim (04.04.2018): <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19942&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Şencan, D. (2008). *İlköğretim okulu yöneticilerinin toplantı yönetimi yeterliklerine ilişkin öğretmen algıları (İstanbul ili, Kâğıthane ilçesi örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Şahin, E, Maden, S. ve Gedik, M.(2011). Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantılarının etkililiğinin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Erzurum il örneği). *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 155-172.
- Şişman, M. (2019). *Eğitim ve öğrenme sürecinin yönetimi*, (11. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ünal, A., Dündar, E. ve Şentürk, R. (2011). Öğretmenler kurulu toplantılarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur.

Ülken, H. Z. (2001). *Eğitim felsefesi*, (2. Baskı), İstanbul: Ülken.

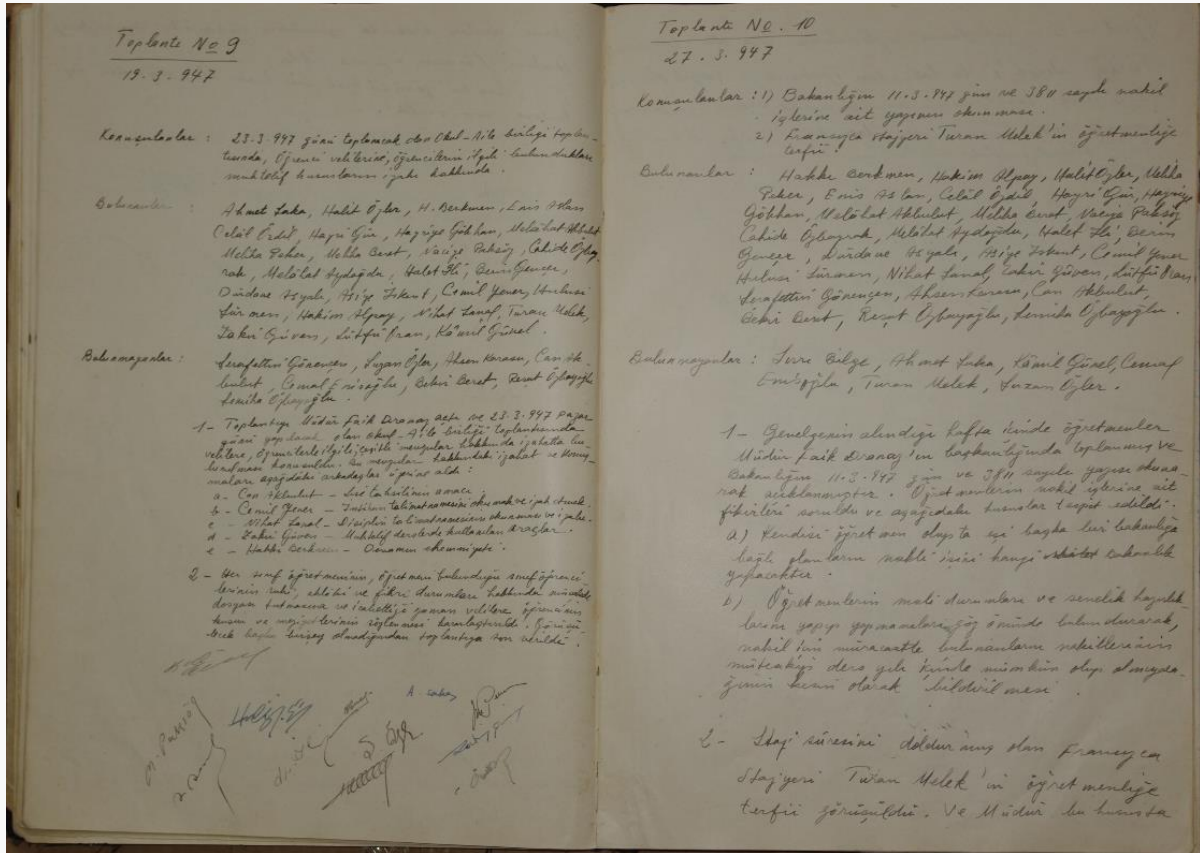
Yeşilyurt, E. (2006). *Öğretmenlerin öğretim araç ve gereçlerini kullanma durumlarını etkileyen faktörler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013) *sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (9. Baskı). Ankara: Seçkin.

Annexes

Annex 1

An Example From The Notebook In Which Minutes Of Trabzon High School Teachers' Board Meeting Held Between 1953-1971 Were Recorded

This page left blank...

Öğretmenler kurulu toplantı kararlarının incelenmesi: 1934-1971 yılları arası Trabzon Lisesi örneği

Mehmet AKPINAR

Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, E-posta: makpinar66@yahoo.com

Makale Bilgisi

Makale Türü	Araştırma & İnceleme
Geliş Tarihi	06.03.2021
Kabul Tarihi	01.05.2021
DOI Numarası	https://doi.org/10.17497/tuhed.891788
Kaynak Göster	Akpınar, M. (2021). Examination of the teachers' board meeting decisions: Trabzon High School sample between 1934-1971. <i>Turkish History Education Journal</i> , 10(1), 16-37. https://doi.org/10.17497/tuhed.891788
Etik Beyannamesi	Bu çalışma Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşerî Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan alınan 19.02.2021 tarih ve E-81614018-000-156 karar numaralı Etik Kurul Onayı ve Ortahisar Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Trabzon Merkez Fen Lisesi'nden alından 19.01.2021 tarihli ve E-81551074-622.01-19357268 karar nolu izin belgesi çerçevesinde yürütülmüştür.

Bilgi Notu

Öğretmenler kurulu toplantı kararlarının incelenmesi: 1934-1971 yılları arası Trabzon Lisesi örneği

Mehmet AKPINAR

Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, E-posta: makpinar66@yahoo.com

Öz

Bu araştırmanın amacı, 1934-1971 yılları arasında Trabzon Lisesi'nde öğretmenler kurulu toplantılarında hangi alanlarda kararlar alındığını ortaya koymak ve kararları inceleyip değerlendirmektir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden doküman inceleme yöntemi doğrultusunda hazırlanmıştır. Araştırmada, 1885 yılında kurulan ve ülkemizin en eski liselerinden biri olan Trabzon Lisesi'nin 1934-1971 yılları arası yapılan öğretmenler kurulu toplantı tutanakları ele alınmıştır. 1971 yılı sonrasındaki öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarına düzenli olarak ulaşılamadığı için, araştırma 1934-1971 yılları arasında sınırlı tutulmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Bu veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmiş, anlaşılır biçimde organize edilip tablolar halinde sunulmuş yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarına öğretmenler ile ilgili sorunların, okul dışı eğitim, disiplin sorunları, öğretmenlerin yetiştirilmesi, eğitim araçları, genel eğitim sorunları, sınavların nasıl yapılacağı ve okulun fiziki olanakları ile ilgili sorunlar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Trabzon lisesi, öğretmenler kurulu, toplantı kararları, eğitim tarihi

Giriş

Eğitim faaliyetleri, insanlığın varoluşundan itibaren zamanın değişen şartlarına göre farklı şekillerde ve farklı amaçlara hizmet ederek günümüze kadar süregelmiştir (Ülken, 2002). Bu eğitim faaliyetlerinin temel amacı, toplumların ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücünü karşılayabilmektir (Karagözoğlu, 2003). Bu amacın karşılanabilmesi, eğitim kurumlarının kaynağı ve öğretim programlarının uygulayıcısı olan nitelikli öğretmenler ile mümkündür. Bir okulun eğitim kalitesi ve ulaşılan başarıları sahip olduğu öğretmenlerin kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Bir ulusun geleceğini inşa eden öğretmenler, gelecek nesillerin nitelikli olarak yetiştirilmesinde en önemli sorumluluğa sahip kişilerdir (Gürsoy, 2003). İyi bir öğretmen; yeterli konu alan bilgisine sahip olmanın yanında sınıf içi psikolojik düzeyi en iyi seviyede tutabilme, öğrencileri her yönden iyi tanıyarak bireysel farklılıkları dikkate alabilme, öğrencileri ve aileleri doğru yönde koordine ederek ortak çalışma atmosferini oluşturabilme, öğrencilerin ihtiyaç ve yeteneklerinin farkında olarak öğretim faaliyetlerinde çeşitlilik sağlayabilme niteliklerine sahip olmalıdır (Yeşilyurt, 2006). Öğretmenlerin bu özellikleri göze alındığında,

okullarda uygulanan eğitim ve öğretim faaliyetlerinin başarıya ulaşmasında en büyük sorumluluk sahipleri oldukları açıkça görülmektedir.

Bu sorumlulukların aynı okulda çalışan öğretmenler tarafından ortak çalışarak ve yardımlaşarak paylaşılması, eğitimdeki verimliliğin artırılması ve başarıya ulaşmasının en önemli şartlarından biridir (Güler, Altun ve Türkdöğen, 2015). Bu kapsamda okulda yapılan etkinliklere yönelik öğretmenlerin görüşlerini almak, alınacak kararlara katılmalarını sağlayarak kararların uygulama ilkelerini birlikte saptamak ve okulun işleyişine yönelik sorunları çözmek üzere tüm öğretmen ve ilgililerin katıldığı komisyonlara ve bu komisyonların gerçekleştirdiği toplantılara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu komisyonlar tarafından gerçekleştirilen toplantılar, her kurumda olduğu gibi eğitim kurumlarında da tüm süreçlerin etkin işleyişini sağlayan en temel koordinasyon aracıdır (Şencan, 2008). Okuldaki bu komisyonlardan biri de öğretmenler kurulumdur.

Öğretmenler kurulu okul politikasının belirlendiği yerdir. Eğitim ve öğretim çalışmalarının planlama ve değerlendirme organıdır. Öğretmenler kurulunun temel amacı, okulda yapılacak olan etkinliklerin geliştirilmesine yönelik konularda hem öğretmen hem de yöneticilerin görüşünü almaktır. Okulun sorunlarına yönelik çözüm önerilerinin getirildiği, okulu daha ileriye götürmek için önerilerin paylaşıldığı ve önceki uygulamaların değerlendirildiği en önemli komisyonlardan biri öğretmenler kurulumdur (Güneş ve Kara, 2016). Kurul toplantılarında, okulun gelişmesine yararlı olacağına inanılan konularla birlikte öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetleri, okul-çevre ilişkileri, okulda oluşturulmaya çalışılan düzen ve disiplin faaliyetleri, okulun paydaşları arasında iş bölümünün oluşturulması, öğretim işlerinin yürütülmesi ve zaman zaman yapılan çalışmaların değerlendirilmesi gibi okul müdürünün tespit edeceği konularla birlikte bakanlıkça bildirilen konular üzerinde görüşmeler yapılır (Ünal, Dünder ve Şentürk, 2011).

Öğretmenler kurulu, okul müdürünün başkanlığında müdür yardımcıları ile öğretmenlerden oluşur. Kurul, ders yılı başlamadan önce, ikinci dönem başında ve ders yılı sonunda toplanır (MEB, 2014). Ders yılı başlamadan önce yapılan toplantıda, okulla ilgili çeşitli komisyon ve kurullara üye öğretmen seçimi ile nöbet faaliyetleri, ünitelendirilmiş yıllık planlar ve ders planları, sınavlar, kulüp çalışmaları ve rehberlik çalışmaları gibi eğitim ve öğretimle ilgili konular ele alınır. Ayrıca bakanlık, Milli Eğitim Müdürlüğü veya diğer kurumlardan gelen genelgeler, uygulanması istenen kararlar, yeni çıkan yasa ve yönetmelik maddeleri okunur. İkinci dönemin başında yapılan toplantıda, çalışmalar gözden geçirilip değerlendirilerek, eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için alınacak önlemler görüşülür ve kararlaştırılır. Ders yılı sonunda yapılan toplantıda ise öğrencilerin başarı ve devam-devamsızlık durumları gözden geçirilir, okul yönetiminin ve üst makamlarca verilen konular görüşülerek karara bağlanır (Şişman, 2019: 272). Her eğitim-öğretim yılında en az üç kez yapılan öğretmenler kurulu toplantılarının değerlendirilmesi ilgili kurumun eğitim-öğretim sürecinin verimliliğinin saptanması adına önemli veriler sunması beklenmektedir (Özdaş, Ekinci ve Öter, 2018).

Alan yazın incelendiğinde yönetmelikte yer alan kurulları (Öğretmen kurulu, zümre kurulu, şube kurulu) incelemeye yönelik çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, daha çok öğretmenler kurulu toplantılarının etkililiğine ilişkin öğretmen görüşlerinin (Küçük, Ayvaci ve Altuntaş, 2004; Demirtaş, Üstüner, Özer ve Cömert, 2008; Güneş ve Kara, 2016; Şahin, Maden ve Gedik, 2011; Alıncak ve Abakay, 2019), Öğretmenler kurulu toplantılarının gerçekleştirme düzeyi (Gökçer, 2011) ve öğretmenler kurulu toplantılarının öğretmenlerin mesleki yaşantıları üzerindeki etkisi (Albez, Sezer, Akan

ve Ada, 2014; Eroğlu ve Özbek, 2018; Özdaş, Ekinci ve Öter, 2018) üzerine yapılan çalışmalara rastlamak mümkündür. Alan yazında tarihi süreç içinde öğretmenler kurulu kararlarının incelendiği tek çalışma Akyüz (1993) tarafından gerçekleştirilmiştir. Akyüz (1993), “Osmanlı Eğitim Sistemi İçinde ve Günümüzde Ayaş’ta Eğitim, Okullar ve Öğretmenler” isimli bildirisinde; Ankara’nın Ayaş ilçesine bağlı okullardaki öğretmenlerin zümre toplantılarında ele alınan konuları geçmiş ile günümüz arasında kıyaslayarak incelemiştir.

Gerek öğretmenler kurulu toplantılarının önemi gerekse öğretmenler kurulu toplantılarına yönelik yapılan çalışmaların sınırlı sayıda kalması nedeniyle bu alanda yapılacak bir çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle okul paydaşlarının eğitim sorunlarına olan yaklaşımlarını ortaya koyma adına tarihsel süreç içerisinde öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarının ele alınması eğitim tarihi alanındaki eksikliğe katkı sağlayacaktır. 1887 yılında bölgeye hizmet verecek şekilde kurulan Trabzon Lisesi, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi eğitim tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Atatürk, 16 Eylül 1924’te Trabzon Lisesini ziyaret etmiş ve şeref defterine “Beden-i idman fikri idmanla muvazi gitmelidir” veciz sözünü yazmıştır. Öğretmenler kurulu toplantısına da katılan Atatürk’e tarih öğretmeni Rifat Bey: “Paşam müfredat programlarında Türk tarihine yeteri kadar yer verilmiyor” dediğinde Atatürk: “Muallim Efendi bu sözlerden çok duygulandım. Artık bundan böyle Türk çocuğu kendi tarihini okuyacaktır. Bundan emin olabilirsiniz” demiştir (Albayrak, 1997: 159-194). Bütün bu veriler Trabzon Lisesinin Türk eğitim tarihi açısından önemini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmanın amacı, 1934-1971 yılları arasında Trabzon Lisesi’nde öğretmenler kurulu toplantılarında hangi alanlarda kararlar alındığını ortaya koymak ve kararları inceleyip değerlendirmektir.

Araştırmada, 1934-1971 yılları arasında Trabzon Lisesi’nde öğretmenler kurulu toplantısında “Tarihi süreçte öğretmenler kurulu toplantı kararlarına ne gibi konu ve tartışmalar yansımıştır?” sorusu araştırmanın temel problemini oluşturmakta olup, aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

- Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıyan öğretmenlerle ilgili konular nelerdir?
- Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıyan sınav ve sınıf geçmeyle ilgili konular nelerdir?
- Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıyan disiplinle ilgili konular nelerdir?
- Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıyan eğitsel faaliyetler, spor ve kültürel faaliyetlerle ilgili konular nelerdir?
- Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıyan okul dışı konular nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi esas alınarak hazırlanmıştır. Nitel araştırmalar “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 39). Karasar (1999)’a göre; araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanması ve

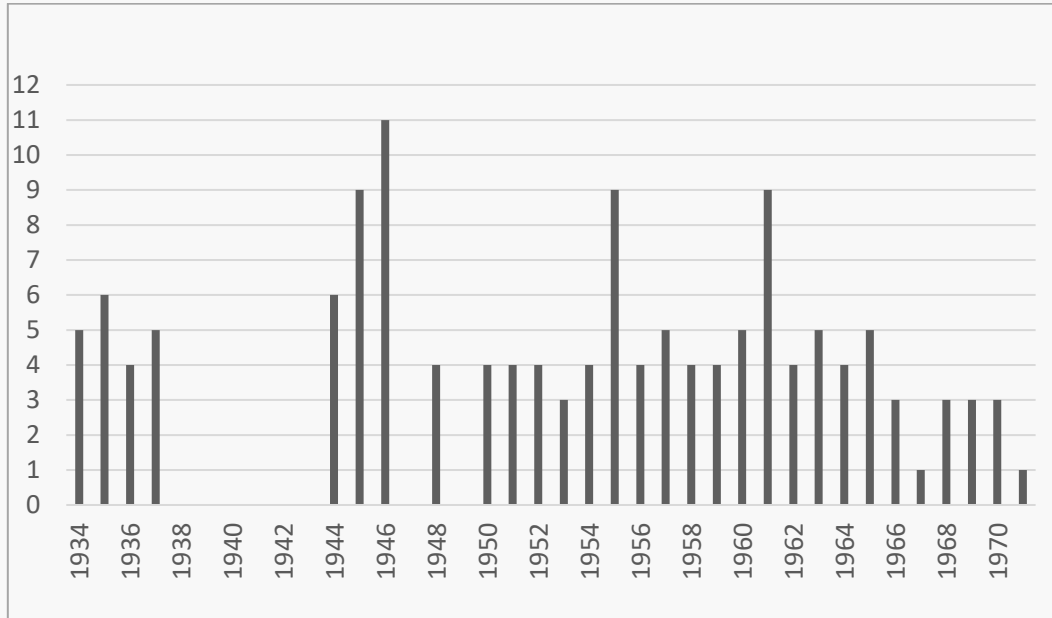
çözümünebilmesi ve gerekli koşulların düzenlenmesi için genel ve ilişkisel araştırma modeli olmak üzere iki temel araştırma modeli vardır. Araştırmanın amacı göz önüne alınarak bu araştırma genel tarama modelinde tasarlanmıştır. Genel tarama modeli, evren ya da evreni temsil edebilecek örneklem hakkında genel bir yargıya varmak için kullanılan tarama modelidir (Karasar, 1999: 79). Araştırmada, Trabzon Lisesi Öğretmenler Kurulu toplantı kararları incelendiği için veri toplama aracı olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman inceleme, araştırma konusu ile ilgili belgelere ulaşarak, bu belgelerin incelenmesi ile verilerin toplanması işlemine dayanır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Toplanan veriler içerik analizi yolu ile analiz elde edilerek araştırma bulgularına ulaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırma dokümanlarını 1934-1971 yılları arasında yapılan Trabzon Lisesi Öğretmenler Kurulu toplantı kararları oluşturmaktadır. Öncelikle arşiv üzerinden yürütülen bu çalışma için Trabzon ili Ortahisar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden öğretmen kurul kararlarının araştırmada kullanılmasına ilişkin 19.01.2021 tarihli ve E-81551074-622.01-19357268 karar nolu izin alınmıştır. Daha sonra Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 19.02.2021 tarih ve E-81614018-000-156 karar numaralı Etik Kurul Onayı alınmıştır. Arşiv araştırmasında Trabzon Lisesi'nde 1934-1971 yılları arasında yapılan öğretmenler kurulu kararlarının yer aldığı iki deftere ulaşılmıştır. Birinci defterde 1934-1953 yılları arası yapılan öğretmenler kurulu kararları yer almaktadır. İkinci defterde ise 1953-1971 yılları arasında yapılan kurul kararları kaydedilmiştir. İncelenen defterlerden örnek bir fotoğraf Ek-1 olarak araştırmanın sonunda sunulmuştur. 1934-1971 yılları arasında yapılan Trabzon Lisesi Öğretmenler Kurulu toplantı tutanakları Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1

1934-1971 Yılları Arasında Yapılan Trabzon Lisesi Öğretmenler Kurulu Toplantı Tutanakları

Defterlerde yer alan kararlar 1967 yılına kadar el yazısıyla daha sonraki yıllarda ise daktilo ile yazılmıştır. 1934-1971 arası toplam 143 toplantı tutanağına ulaşılmıştır. Arşivde, II. Dünya Savaşı dönemine rastgelen 1938-1943 yılları arasına ilişkin bir toplantı tutanağı bulunamamıştır.

Verilerin Analizi

Doküman incelemesi ile toplanan kurul kararları içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. İçerik analizi; araştırma konusu ile ilgili toplanan verileri açıklayacak kavram ve ilişkilere ulaşmak amacıyla gerçekleştirilen analiz tekniğidir (Strauss ve Corbin, 1999). Eğitim araştırmalarında sıklıkla kullanılan bir analiz tekniği olan içerik analizi tümevarımcı bir anlayış ile karmaşık verilerin altında yatan kavramların ortaya çıkarılmasına dayanmaktadır. Bu analiz tekniğinde verilerin sayısallaştırılabilmesi ve yorumlanabilmesi araştırma bulgularının okuyucu tarafından daha iyi anlaşılması ve daha net ifade edilebilecek sonuçlara ulaşılmasını sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizi şu dört aşama doğrultusunda gerçekleştirilmiştir (Strauss ve Corbin, 1999). İlk olarak arşiv kayıtları tek tek incelenmiş ve verilerden araştırmada kullanılacak olanlar yani örneklem seçilmiştir. Daha sonra verilerin analizinden kodlar çıkarılmıştır. Bu kodlar aralarındaki ortak yönler tespit edilerek kategorize edilmişlerdir. Kurul kararlarında hangi konuların sıkça gündeme geldiği belirlenmiştir. Son olarak ortaya çıkan veriler okuyucunun anlayacağı şekilde temalar altında toplanarak sayısallaştırılmıştır. Ortaya çıkan bulgular sayısallaştırılarak bir grafik halinde sunulmuştur. Daha sonra bulgular arşiv kayıtlarından doğrudan alıntılar ile desteklenerek yorumlanmıştır.

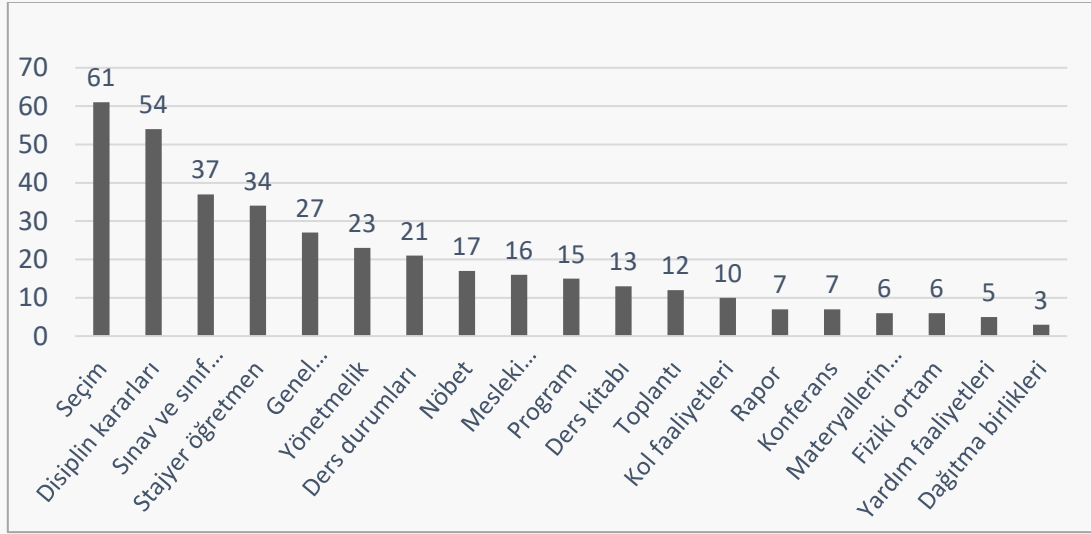
Bulgular

Araştırmanın bu kısmında verilerin analiz edilmesi ile ortaya çıkarılan bulgular her bir alt probleme göre sıralanarak sunulmuştur.

Kurul kararlarına ilişkin bulgulardan önce kararların yazıldığı defterlerden birinde yer alan şu açıklamayla birlikte öğretmen kurullarının önemi ve işlevine ilişkin bulguya yer vermekte fayda var. “Öğretmen kurulları millet meclisi gibidir. Burada bizleri ilgilendiren her mesele açıkça konuşulmalıdır. Öğretmen olsun, idareci olsun her arkadaş birbirini ikaz ve tenkit edebilir. Açık yürekle ve niyetle konuşulan dertler beraberce halledilebilir” (Öğretmenler Kurulu Karar Defteri [ÖKKD], 7.1.1953) şeklindeki ifade ile öğretmenler kurullarının amaç ve işlevi ortaya konulmuştur. Aynı zamanda öğretmenler kurulu toplantıları, öğretmen sayısı ve kimler olduğu, okulun müdürleri, eğitimle ilgili öncelikle ele alınan konular, kullanılan dil, öğretmenlerin mesleki görevleri, sınav ve sınıf geçme, disiplin konuları, eğitsel kollar, okul dışı faaliyetler vb. konularda bizlere bilgiler vermektedir. Örneğin okul müdürlerine hitapta bay müdür, direktör gibi ilk yıllarda kullanılan kavramlar 1936’dan sonra yerini müdür kavramına bırakmıştır. Kurullarda görüşülen konuların sıklık durumu Şekil 2’de verilmiş olup konuşulan konular daha sonra alt problemlerde örnek kararlar yoluyla detaylandırılmaya çalışılmıştır.

Şekil 2

Öğretmenler Kurulu Toplantısında Alınan Kararlar (1934—1971)

1934-1971 yılları arasında Trabzon Lisesi öğretmen kurul kararları incelendiğinde en çok kurul içinde seçimler, disiplin kararları, stajyer öğretmenlerin durumları ve sınavlar konusunda kararlar alındığı gözükmektedir. En az değinilen konuların ise yardım faaliyetleri ve dağıtma birlikleri ile ilgili konulardır.

Öğretmenler Kurulu Toplantılarına Yansıyan Öğretmenlerle İlgili Konulara İlişkin Kararlar

Öğretmenler kurulu toplantılarına yansıyan öğretmenlerle ilgili konular incelendiğinde; stajyer öğretmenlerin durumu, öğretmenlerin kendi aralarında mutabakat toplantıları yapması, öğretmenlerin dersleriyle ilgili raporların zamanında teslimi, nöbet görevleri, öğretmen ihtiyaçları, mesaiye uymak ağırlıklı olarak konu edinilmiştir. Konuyla ilgili örnek konuşmalar aşağıda sunulmuştur.

Stajyer öğretmenlerin durumu ve öğretmen olabilir kararlarına yönelik örnekler.

Stajyerliği biten öğretmenlerin öğretmen olup olamayacağı hakkında toplanıldı ve öğretmen adaylarının öğretmenliğe geçişinde bir mahsur görülmedi (ÖKKD, 11.02.1935).

Müdür Bey: "Stajyer Hasan Tuna'nın Köy Enstitüsü'nden mezun olduktan sonra Gazi Resim-İş Bölümüne gittiği, serbest muhit icaplarına göre yetişmiş olacak ki ortaokullara henüz intibak edemediğini derslere geç girdiğini ve erken çıktığını öğrencilerle olan münasebetinin de pek laubali olduğunu birkaç kez müdürlüğe çağrılarak kendisine gereken tembih ve ikazların yapıldığını, bununla beraber bu ders yılında bu kabul hallerinin görülmez olduğunu, henüz yetişme devresinde olduğundan eğer yapılan tavsiye ve ikazlar iyi bir netice verirse öğretmenliğe geçilmesine mani olunmayacağını bildirdi." (ÖKKD, 2.10.1956).

1935 ve 1971 yılında gerçekleştirilen öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarında yer alan bilgiler göz önüne alındığında stajyer öğretmenlerin asıl öğretmen kadrolarına geçişte kurul kararlarının oldukça önemli olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenler kurulu toplantılarına yansıyan örnekler baktığımızda; özellikle 1956 yılındaki toplantıda Müdür Bey'in Stajyer Hasan Tuna hakkında bildirdiği görüşü, stajyer öğretmenlerin okul kurallarına uyum sağlaması hususunda yönetimin hassas olduğu görülmektedir. Stajyer öğretmenlere iltimas tanınmadığı aksine öğretmenlerin okul kültürüne uygun hareket etmeleri için ikazlarda bulunduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin kendi aralarında mutata toplantılar yapmasına yönelik karar örnekleri.

“Zümre toplantılarının mutata şekilde devam ettirilmesi bakanlık emirleri cümlesinden bulunduğunu belirtti. Lisemizin büyüklüğü idare işlerinin çokluğu, ileri sürülerek arkadaşların her ay kendi aralarında toplanmaları ve her ay üç ayda bir müdürün refakatinde toplanmaları kararlaştırıldı.” (ÖKKD, 16.10.1945).

Bu karar, öğretmenler kurulunun düzenli olarak toplanmasının ve okul yönetimi idaresinin okulun tüm paydaşları ile düzenli olarak istişare halinde sürdürülmesinin dönemin bakanlığı tarafından çok önemsendiğinin göstermektedir.

Öğretmenlerin dersleriyle ilgili raporların zamanında teslimine yönelik karar örnekleri. “Deneyisel bilim öğretmenlerinin idareye vermekte oldukları raporlara önem vermeleri, bu işlerde de birlik ve beraberlik göstermemiz gerektiği belirtildi.” (ÖKKD, 16.10.1945).

“Yazılı yoklamaların kanaat devresinin bitiminden 15 gün önce sona erdirilmesine dikkat edilmesi kaldırılmak sureti ile kabul edilmiştir.” (ÖKKD, 20.12.1946).

Müdür: “6837 sayılı kanunun I. maddesinin a fıkrasının son bendini de okudu. Burada öğretmenlerin kabule mecbur oldukları vazifelerden herhangi birinden yapılmaması halinde esas vazifeden de istifa etmiş sayılacağı yazılı idi.” (ÖKKD, 22.09.1956).

İlgili kararlar göz önünde bulundurulduğunda; branş öğretmenlerinin birlikte hareket etmesinin öneminin toplantıda vurgulandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca okul idaresinin, öğretmenlerin görevlerini, kanun doğrultusunda hareket etmelerine ve görevlerinin zamanında gerçekleştirilmesine dikkat ettiği görülmektedir.

Nöbet ve derse geç girmeye yönelik karar örnekleri. “...yağmursuz iyi havalı günlerde talebelerin koridorlarda durmadan dolaşmalarını nöbetçi öğretmenlerin engel olmaları, talebe arasında dolaşması... Öğretmenlerin dışarıda öğrencilerin durumlarıyla ilgilenmesi...” (ÖKKD, 21.11.1936).

Nöbetçi arkadaşların istedikleri zaman dışarı çıktıklarını ve vazifeleri başına geç geldikleri görülmektedir. Bu geç kalmalar diğer günler içinde aynıdır. 30 dakika geç gelen arkadaşlar olmuştur. Arkadaşlarının nöbet mahallesinde bulunmadıkları yapılan kontrollerden anlaşılmıştır. Bunu yapmamalarını ve nöbetleri başına zamanında gelmelerini rica etmekteyim (ÖKKD, 4.11.1955).

Defterlerde yer alan bu iki örnek tutanaktan anlaşılacağı üzere, öğretmenlerin bazılarının zaman yönetimi konusunda disiplinsiz oldukları anlaşılmaktadır. Öğretmen kurulu tutanaklarına yansıyan bu sorun özellikle nöbet konusunda diğer öğretmenleri rahatsız ettiği görülmektedir. Konunun toplantıda dile getirilmesi lise öğretmenler kurulunun şeffaf ve açık görüşlülüğe dayalı olduğunu, öğretmenlerin sorunlarını toplantıda çözüme kavuşturabilecekleri bir iletişim ortamı olduğunu göstermektedir. Ayrıca 1936 yılındaki tutanak öğrencilerin teneffüslerde dahi sıkı bir disiplin altında tutulduklarına işaret etmektedir. Bu durum eğitim sürecinin titizlik ve iş disiplinine bağlı olarak yürütülmesinin önemini göstermektedir.

Öğretmen ihtiyaçları, araç-gereç ve ders materyallerine yönelik karar örnekleri.

“Öğretmenlerin tercüme mecmualara abone olmaları istendiği...” (ÖKKD, 17.1.1944).

“Ders tevzi cetveli, yabancı dil derslerinin yapılacağı yerler, laboratuvar saatlerinin tayini, coğrafya öğretmenlerinin Epidiyaskoptan faydalanması...” (ÖKKD, 10.10.1944).

“Her öğretmenin dersi ile ilgili kitapları gösteren bir cetvel hazırlanması, bunların kütüphanemizde bulunup bulunmadığını araştırdıkları sonra durumu bir raporla idareye bildirmesi...” (ÖKKD, 10.10.1944).

“Bir ders nasıl yapılır, nasıl hazırlanır, bu hususta sınıfta talebeyle filer birer örnek vermek.” (ÖKKD, 26.3.1948).

Müdür Bey: “Ders yılı başında arkadaşlarından birer ihtiyaç listesi istendiğini arkadaşların bunları verdiğini fakat idari meşguliyeti arasında bütün liste muhteviyatının piyasadan sorularak giderilmesine imkân bulunmadığını bunun için zümre öğretmenlerin kendileri için vermiş oldukları ihtiyaçları kendileri tarafından piyasadan almalarının daha pratik olacağını ve tespit ettikleri malzemeleri alarak faturalarını okul idaresine göndermelerini belirtti.” (ÖKKD, 02.10.1956).

Ders materyalleri ile ilgili karar örneklerine bakıldığında okul idaresinin, bu konuda hassas ve yapıcı olduğunu fakat sorumluluğun öğretmenler tarafından üstlenilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu durum eğitim uygulayıcılarının kendilerinin ne tür materyal ihtiyacı olduğunu daha iyi tespit edebilecekleri ve idarenin öğretmenler ile iş birliği içinde iş yükünü azaltmayı hedeflemesi olabilir. 1956 yılında Müdür Bey’in beyanı dikkate alındığında, ihtiyaçların birçok farklı kalemde ele alınmasının işlerin yürütülmesi açısından sorun teşkil ettiğini göstermekte, yönetimin çözümü öğretmenlerin bu konuda sorumluluk almasında bulunduğu anlaşılmaktadır.

Öğretmenler Kurulu Toplantılarına Yansıyan, Sınav ve Sınıf Geçmeye İlişkin Kararlar

Bu bölümde sınav komisyonlarının oluşturulması, olgunluk sınavları, sınavın tertibi ve uygulanması, sınıf geçme konularına yönelik karar örnekleri sunulmuştur.

Olgunluk sınavları ve uygulanışına ilişkin kurul kararı örnekleri. “Son sınıfta üst üste iki kere kalan talebe hakkında işlem belli iken orta kısma ait bölümde bu husus belli değildir. Ayrıca terbiye dersi olgunluk sınavları kümesinin içine alınmıştır. Bu hususların hepsi bakanlığa bildirilmesi kararlaştırılmıştır” (ÖKKD, 08.01.1936).

“Birinci ve ikinci derece okullarının sınıf geçme durumları incelendi. Birinci derece birinci sınıfta (59) okurdan (15)inin doğrudan doğruya terfiine, (44) nün sözlü sınavla sevkine, ikinci sınıf A şubesinden (41) okurdan (10)unun terfiine (31)inin sözlüye sevkine” karar verildi (ÖKKD, 27.05.1937).

1936 yılı tutanaklarında yer alan karar öğretmenler kurulunun lise dışında genel eğitim sistemi sorunlarına da dikkat çekilmiş ve bu konuda bakanlıkla iletişime geçme girişiminde dahi bulunulduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bugün eğitim sistemimizde bulunmayan terbiye dersi ve olgunluk sınavı kavramlarının kurulda dile getirilmesi dönemin uygulamalarını göstermesi bakımından önemlidir. 1937 yılındaki kararda ise sözlü sınavına tabi olacak öğrencilerin öğretmen kurulu tarafından karar verildiğini göstermektedir. Bu kararlar öğrencilerin sınıf geçme durumlarından öğretmenler kurulunun ne kadar etkin olduğunu göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Sınav tarihlerinin önceden duyurup duyurulmamasına yönelik kurul karar örnekleri. Her dönem başı toplantılarında sıkça dile getirilen bu durumla ilgili olarak genel kararları yansıtabilecek şu karar örnekleri alınmıştır. F. Caner: “Talebeyi çok yazılı yoklamaya yapılmasının, M. Talaslıoğlu; sözlüye kaldırılacak çocukların bir hafta önceden haberdar edilmesinin, S. Bilgi de sözlülere önem verilmesini ve sık sık kaldırılmasının faydalarını

belirti... İkinci dönem en az iki yazılı yoklama yapılması, zayıf öğrenciler mutlaka sözlüye kaldırılacak ve sınav notları en geç 15 gün içinde talebeye bildirilmesi istendi.” (ÖKKD, 19.12.1944).

“Yazılı yoklama günlerinin hiçbir şekilde talebeye ihsas edilmemesi ve talebenin devamlı olarak çalışmasının sağlanması.” (ÖKKD, 07.02.1945).

Sınav tarihleri ile ilgili kurul kararlarından anlaşıldığı üzere öğrencilerin mağdur edilmemesi önemsenmektedir. Bununla birlikte sınav zamanlarının önceden bildirilip bildirilmemesi konusunda ortak bir kanaat oluşmadığı anlaşılmaktadır. 1945 yılındaki karardaki asıl amaç öğrencinin her an sınav olacakmış gibi çalışmasının amaçlandığı söylenebilir.

Öğrenci velilerinin bilgilendirilmesi ve sınav sayısı ve uygulanaşına yönelik kurul kararı örnekleri. “Üçten fazla dersten kırık not alanların durumu üzerine velilerin dikkat ve ilgisini sağlamak için yapılan tebliğ işinden zaman zaman gecikme olduğu için bu sene vazgeçilmesi uygun bulundu” (09.04.1946).

“Öğretmenler tarafından öğrencilere verilen sözlü, yazılı yoklama notları ile kanaat notlarının aynı ölçü üzerinden ayarlanmasını temin maksadıyla alınacak tedbirler. Karne notlarının biri sözlü olmak üzere en az üç notla tayin edilmesi ve bilhassa zayıf öğrencilerin sözlü yoklamalarına önem vermek, Aynı sınıfın bir gün içerisinde ikiden fazla yazılı yoklamaya tabi tutulmamasını sağlamak, Yazılı yoklamalarda verilen soruların bir ders süresi içerisinde cevaplandırılabilir şekilde hazırlanmasına önem verilmesi.” (ÖKKD, 24.12.1948).

Müdür Bey: “öğrencilerin sınav bitiminde dışarı çıkarılmaması gerektiğini söyledi. Öğrencilere nasıl çalışılması gerektiği anlatılmalıdır. Öğrencilerin boş ders saatlerinde boş sınıflarda çalıştırılması gündeme getirildi. Hayri Gür “Son sınıfları boş ders saatlerinde kütüphane veyahut boş bir sınıfta toplayıp çalıştıralım.” bu fikir kabul edildi. (ÖKKD, 03.02.1955).

Müdür Bey: “İmtihana misafir olarak girmek doğru değildir. İmtihan odasına ikiden fazla öğrencinin alınmamasını rica ediyorum. Bir de bakanlık soru gönderdiği tamimde imtihandan sonra öğrencilerin umumi hususlar ve başaramamalarının sebepleri ve mesuliyetleri hakkında imtihan komisyonundan rapor istenmektedir. Bunun içinde bir cetvel verilmiştir. Onu doldurmalarını rica ediyorum.” (ÖKKD, 27.05.1955).

Müdür Bey: “Arkadaşlar bilindiği üzere mezuniyet sınavları yazılı ve sözlü olmak üzere iki türdür... Bu imtihanları yapan komisyon göz önünde bulundurması şart olan esasları hulasaten kartonlara yazdırıp her imtihan odasına koyduruyoruz... İmtihan odalarına imtihan komisyon üyelerinden, okul idarecilerinden ve okula teftişe gelen (vali, bakanlık müfettişleri) kimselerden başka kimse giremez. İmtihan odalarına ikiden fazla öğrenci alınmamalıdır. Zira öğrencileri komisyon halinde dinlemek esastır ve notu şahıs değil komisyon takdir edecektir. Öğrenci soru çekemez soru çekme usulü kaldırılmıştır. Öğrencinin sözü taksim esnasında kesilmez. Sınav esnasında öğrenciye hiddetlenip bağırılmaz. Notların takdimine imtihan komisyonu üyelerinden başka kimse müdahale edemez. Notu imtihan komisyonu üyeleri ortaklaşa verirler. Komisyon üyeleri anlayamadıkları takdirde ayrı ayrı not verile ve bunların ortalamaları alınır. Öğrencinin notları verilirken daha önceki yıllara ait notları dikkate alınmaz. Bu sebepten imtihanda öğretmenler not defterini yanında bulunduramazlar. Ortaokul öğrencileri için 20 lise öğrencileri için 30 dakikadır imtihan.” Müdür: İmtihan odalarında iki

gözcü bulunmak zorundadır. Gözcü ve üyeler müdürlükten izin almadan ayrılamazlar. Öğrencilerin kâğıtları kurşun kalemle yazmaları tatbik edilmelidir.” (ÖKKD, 02.05.1956).

“Yazılı imtihanların hazırlanması ve tertibi; Müdür: Komisyon üyelerinin 7.30 da okulda bulunması, sorular öğrencilerin fikri kabiliyet ve gelişmesinin ... kontrol edip etmediğini kontrol edecek şekilde hazırlanması, soruların kitabın bir yada iki bölümüne inhisar ettirilmemesi, net olması, soru cevaplar üzerinde komisyon üyelerinin müşterek bir fikre varması, reddiye tutması, soruların önceden cevaplarının hazırlanması, sözlü imtihanlara ait şu iki nokta dikkate alınması (öğrenci imtihandan çıkar çıkmaz notunun verilmesi ve öğrencilerin imtihanda sözü kesilmemesi, sual içinde sual aranmaması)...” (ÖKKD, 03.04.1958).

Sınavların uygulanışı ile ilgili kararlarda dikkat çeken hususların başında her durumda öğrencilere sınav konusunda hassas davranılmasıdır. Öğrencilerin tüm sınavlarda ve sınavlardan sonra mağdur edilmemesi yönündeki kararlar sınavların uygulanmasında oldukça hassas olduğunu göstermektedir. Sınavların öğretim sürecinin bir parçası olması nedeniyle planlı ve kuralları önceden belirlenerek uygulanması sınav objektifliği açısından oldukça önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrenci başarısını artırabilmek için öğretmen-veli iş birliğine de önem verildiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenler Kurulu Toplantılarına Yansıyan Disiplinle İlgili Konulara İlişkin Kararlar

Bu bölümde öğrencilerin okul kurallarına uyma, kötü alışkanlıklar, kılık-kıyafet ve okul dışında denetlenmesine yönelik kurul karar örnekleri verilmiştir.

“İyi havalarda öğrencilerin koridorlarda dolaşmasının kaldırılması, Öğrencilerin dışardaki durumları da ele alınmalı kahvelerde, sokaklarda öğrenciye sigaranın zararları anlatılmalı. Öğrencilerin şapkalarının altına isim ve numara yapıştırılmaları...” (ÖKKD, 20.11.1936).

“297 sayılı Tebliğler Dergisi’ndeki ilk öğretmenler kurulunda okunup konuşulması yapılan “Trabzon’da bir olay” başlıklı yazı okundu. Hadisenin her okuldan ziyade Trabzon Lisesi’ni ilgilendirdiği müdür tarafından ileri sürüldü. Sayın vekilimizin Trabzon öğretmenleri ile yaptığı konuşmada bulunan arkadaşların bu konudaki bilgi ve konuşmaları dinlendi. Diğer öğretmenlerden de söz almış olanlar hadisenin çok üzücü bir maiyette olduğunu belirttiler. Bunun üzerine öğretmen Yener’in Tebliğler dergisine aynı sütunlarda yayımlanmak üzere bir mektup kaleme almasını kendisinin böyle bir mektup yazmadığı takdirde Müdür Dranz’ın da konuda arkadaşların duygu ve düşüncelerini belirten bir yazı yazarak vekilliğe sunması ve bu yazının vekilliğe gönderilmeden önce öğretmenlere de okunması kararlaştırıldı.” (ÖKKD, 03.11.1944).

Adil Teoman: “Okula geldiğim günden beri şu aksaklıkları görüyorum. Öğrencilerin kıyafetleri bozuk ve pejmürde, parmaklarında yüzük, bazılarının saçları biyotinli ve sokaklarda ağızlarında sigara ve ellerinde zincir sallayarak geçtiklerini gördüm, çocukların birbirlerine küfrettiklerini hatta hocası yanında olduğu halde üst kattan diğer arkadaşlarına küfrettiklerini işittim. Bunu yapanı aradım ama bulamadım. Vildan Öztöp: “Sigara içenlerin önüne geçilmesini istiyorum. Müdür “Sınıfların dışarı çıkma işini takip etmek lazımdır. Bunu yapan şahsın, karakterinden, vicdan ve cibilliyetinden şüphe etmek lazımdır. Eğer aramızda böyle bir arkadaş varsa ben bu arkadaşın bu husustan vazgeçmesini rica ederim. Kıyafetlerin pejmürde oluşu fakirliğin verdiği bir meseledir. Ceketini olmayan çocuk üzerinde durmuşum. Ağladı ceketinin

hazır olduğunu ve babasının onu henüz alamadığını söyledi. Okul aile birliği ve Kızılay yardımı ile bu çocuğun kıyafetlerini anca düzeltebildik. Bakanlık kasket giyme meselesini kaldırmıştır. Saç meselesine gelince bakanlık buna da dokunulmamasını emretmiştir. Yalnız talebelikle ilgili olmayan saçları kestiriniz.” (ÖKKD, 04.11.1955).

“Derslere ve okula gelmemeleri yahut geç gelenler, çalışmamakta ısrar edenler cezalandırılmadıklarından diğer öğrencileri de fena örnek aldıklarından, gününü gün eden sadece okula gidip gelmekle vakit geçiren derse kalktığı zaman çalışmıyorum çalışmadım da diyen bu tipleri fena örnek almamaları için cezalandırılmalarını zira bu tip öğrencilerin idare tarafından gereken ikaz yapıldığını artık işin nasihat safhasından çıktığını, kılık kıyafetle ilgili talimatnamede kıyafet tarif edilirken şapkanın da giyileceği belirtilirken şapkasız olan öğrencilerin olduğu belirtildi.” (ÖKKD, 12.02.1957).

Kayhan Keskinok: “Koridorda pardösü ve şapka gibi eşyanın da çalındığını buna da bir çare aranması aranmasını istediler. Kız öğrenciler kıyafetleri uygun giyinmiyorlar. Öğretmenleri bulunmayan sınıflarda laubaliliğin son haddini bulduğu, şımarıklığın arttığını bir sınıfta bir derste öğretmen beklenirken sessizlik, diğer derste ise kıyamet koptuğunu bu farkın türlü müsamahalara yol açtığını, tedbir olarak bütün öğretmenlerin aynı derecede hassasiyet göstermesi gerektiği, çocukların cezalandırılması gerektiği, kız çocukların cezalandırılması gerektiğini belirtti.” Kurul sonunda; 15 gün içinde sigara ile mücadele, kahvelere zamansız baskınlar, kız öğrencilerin kıyafetlerinin ıslahı, son sınıflarda kati bir mücadeleye girilmesi, her ayın 15 gün içinde geç gelme meselesinin ele alınması istendi.” (ÖKKD, 04.01.1961).

Disiplin konularına konu olan bir başka sorun ise siyasi konular oluşturmuştur. “Bir öğrencinin kitabı arasından Adnan Menderes’e ait bir resmini başka bir öğrenci buluyor. Resim çıkarılmak istenirken diğer çocuklar onu ikaz ederek yırtmasını istiyorlar. O da ne olmuş gibi bir tavırla resmi tahtaya asmak istiyor. Sınıf mümessili de buna mani olarak resmi bir kitap arasına koyuyor ve mesele böylece aralarında kapanıp gidiyor. Hadiseden 5-10 gün sonra Kennedy’nin öldürülmesi ile ilgili olarak bu zata ait bir resim öğrenciler tarafından tahtaya asılmak isteniyor ve saygı duruşunda bulunulmak isteniyor. Bu esnada öğrenci ya da maksatlı bir veli tarafından Menderes’in resmi asılmak istendi şeklinde uçuruluyor, hadise tevil ve izah ediliyor. Neşriyat birbirini takip ediyor. Bu arada okulumuzdan bir öğretmen CHP başkanı kadar giderek oradakilere durumu intikal ettiriyor. Başkan Rıza Kulaç bu olayı bana telefonla bildiriyor. Müdür devamlı dedi ki hemen harekete geçtim. Öğrencilere sordum ne bir hafta evveline ait Menderes’in ne de bir hafta sonra Kennedy’nin resimlerinin tahtaya asılmadığı hayali olarak dahi bir şeyin olmadığı neticesine varılıyor. Müdür sözlerine devamlı gazetenin bu alandaki neşriyatının üzerine vali tarafından durumun sorulduğunu kendilerine olayın tahkik edildiğini söylediğini belirtti. Biz işi genişlettik. Fakat gazete neşriyatı tavzihlere rağmen sona ermiyor ve okulun manevi şahsiyetine tecavüz ettiğini durumun tedbirler kanununa girmesi dolayısıyla savcılıkta da tahkikat açıldığını bu hale göre öğretmen arkadaşlara da soru sorulabileceğini belirtti. Hadisenin izam edildiğini okulun töhmet altında tutulduğunu belirterek dedi ki arkadaşlardan rica ediyorum bu hususta bildikleri varsa lütfen bizi tenvir etsinler.” (ÖKKD, 04.12.1963).

Öğrencilerin kılık kıyafetleri ile ilgili kararlara bakıldığında maddi yetersizlikten kaynaklı olarak kılık kıyafetlerinin pejmürde olduğu belirtilmiştir. Bu durumun dönemin ekonomik

şartlarının öğrenci kıyafetlerine yansıdığı ve öğretmenler kurulu kararlarında da ele alındığı anlaşılmaktadır. Buna rağmen öğretmenlerinin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için girişimlerde bulunduğu tutanak kayıtları; öğretmenlerinin fedakârlıklarını göstermektedir. 1963 yılı tutanağında ifade edilen hadisenin de dönemin yoğun siyasi tartışmalarının lise sıralarına kadar indiğini göstermektedir. Tutanaqlara bakıldığı lise öğrencilerin kılık kıyafet dışında en önemli disiplin sorunlarının başında sigara kullanma ve küfürlü konuşmak olduğu anlaşılmaktadır. Okul yönetimi ve öğretmenler bu sorunların da çözümü için okul içinde ve okul dışında mücadele etmekte kararlı davranmaktadırlar. Ayrıca kurul tutanaklarında mevzu bahis konuların dikkat çekenleri öğrencilerin şapka takması, kahvehanelerde oyun oynamaları ve öğretmenlerin kahvehanelere baskın yapmalarıdır. Genel olarak bakıldığında okul yönetimi ve öğretmenlerinin disiplin konusunda taviz vermemeye çalıştıkları hatta disiplinin sağlanması için cezalandırmaya varan yaptırımlarda bulunacak kadar ciddiye aldıkları anlaşılmaktadır.

Öğretmenler Kurulu Toplantılarına Yansıyan Eğitsel, Spor ve Kültürel Faaliyetlerle İlgili İlişkin Kararlar

Araştırmanın bu bölümünde kültürel faaliyetler, spor ve eğitsel kol faaliyetlerine yönelik öğretmenler kurulu kararlarında konuşulan konulara yönelik örnekler verilmiştir.

Kültürel faaliyetler ile ilgili örnek kararlar. Kültürel faaliyet ve törenlere yönelik toplantılarda konuşulan birçok konu olmakla birlikte en çok gündeme gelen kurul kararlarına (Atatürk'ü anma için yapılması gereken hazırlıkları, konferans salonu için alınması düşünülen sinema makinesi ve okul sinemasında gösterilmesi gereken filmler) ilişkin örnekler verilmiştir.

“...Cumhuriyet Bayramı hazırlıklarına yönelik çalışmalar, 6 konferans verilmesi bu amaçla öğretmenlerin görevlendirilmesi... Cumhuriyet Bayramı'nda istiklal marşı ve onuncu yıl marşının muntazam söylenmesinin temini...” (ÖKKD, 18.10.1934).

10.11.1944'te yapılacak Atatürk'ü anma için yapılması gereken hazırlıklara başlanması, bu yılda büyük kutsiyet ile ilgili uygun olarak zengin program içeren bir anma töreni tertip edilmesi üzerinde konuşuldu. Yalnız talebenin değil öğretmeninde törende vazife olmaları lüzumu belirtildi. Edebiyat öğretmeni Faruk Caner'e yabancı malumat ve büyük adamların sözlerinden örnekler vermesi ile görevlendirildi (ÖKKD, 03.11.1944).

Konferans salonumuz için öteden beri alınması düşünülen sinema makinesi hakkında arkadaşlarımızın düşünceleri dinlendi. Müdür F. Drnaz İstanbul'da bir firma ile bu hususta yaptığı muharebelerden; 3000 lira ile bir makine getirmek mümkün olduğundan bahsetti (ÖKKD, 03.11.1944).

13.11.1958 tarihli toplantıda, Müdür Mustafa Sarıcalı: “Kahve ve oyun gibi konularda evvelce olduğu gibi her uygunsuz hal yerinde ve zamanında müdahale edilerek mani olunmasını istedi...Okulun sineması çalışıyorsa terbiyevi filmler alınarak gösterilmesi, eğer bu mümkün değilse filmlerin kontrol edilmesi ve ettirilmesi istendi. Öğrencilerin pazar günlerinde sinemaya gitmesine müsaade edilmesi...” kararı alındı (ÖKKD, 13.11.1958).

Kültürel faaliyetler ile ilgili kararlara bakıldığında lise yönetiminin ve öğretmenlerinin önemli gün ve haftaları, özellikle Atatürk'ü anma törenlerini oldukça önemsedikleri görülmektedir. Bu kutlama ve anma törenlerine uzun süre önce hummalı bir çalışma ile hazırlanıldığı anlaşılmaktadır. Cumhuriyet ve Atatürk sevgisinin özellikle ilk zamanlarda lisede

de coşku ile yaşandığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin zararlı alışkanlıklar ile mücadelede edildiği sinema makinası alınması ve eğitici filmlerin izletilmeye çalışılması gibi dönemine göre oldukça çağdaş kararlar alındığını göstermesi açısından önemlidir.

Spor faaliyetlerine yönelik örnek kararlar. Toplantılarda spor faaliyetleri sıkça gündeme gelmiş olup, bazı örnekler şu şekildedir; “Müdür spor işlerinin önemini ve bakanlığın bu konuda gösterdiği titizliği anlattı. Trabzon şampiyonluğunu kazanan lise spor yurdu futbol takımının Samsun’da yapılacak grup birinciliklerine iştirak etmeleri gerektiği ancak son kanaat devresi içinde bulunmamız yüzünden takıma giren çocuklara ders durumlarını öğretmen arkadaşlarla konuşmadan göndermek istemediğini belirtti.” (ÖKKD, 07.05.1945).

Hayri Gür: “Öğrencilerin bazı şartlar altında spor kulüplerinde çalışabileceğini, vekâletinde müsaade ettiğini, geçen yıl müsaade edilmediğini, bu yıl öğrencinin çalışkanlığı, karakteri birinci planda tutularak müsaade edilmesinde bir maruz bulunmadığını kendisinin de bu iş ile meşgul olacağını söyledi. Eğer 3 dersten kalan olursa veya disiplin cezası alan olursa sporculuktan menedilecektir.” (ÖKKD, 06.09.1954).

Trabzon’da spor faaliyetleri geçmiş yıllardan beri şehir insanının tamamı için önemli bir husustur. Bu faaliyetler arasından özellikle futbol önemli bir konuma sahiptir. Dolayısıyla halkın bu yönelimi liseye de yansımıştır. 1945 yılındaki karar lisenin futbolda başarılı olduğu bölge ve ülke genelinde turnuvalarda boy gösterdiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin spor faaliyetlerindeki başarıları veya isteklerine rağmen okul yönetimin öğrencilerin derslerini her zaman ön planda tuttukları da görülmektedir.

Eğitsel Kollar ve faaliyetlerine yönelik örnek kararlar. 1945 yılından itibaren öğretmenler kurullarında eğitsel kollar belirlenip faaliyetlerde bulunmaya başladığı görülmektedir. Öğretmenler kurulu toplantılarında belirlenen eğitsel kollar değişik tercihlerde olmak üzere şunlardır; Muaşeret kolu, Kızılay-gençlik kolu, okul spor yurdu, kooperatif kolu (1962 yılı toplantısında okul kantini dışardan işletmeciyeye verildiğinden faaliyeti sadece kantini kontrol etmek olarak belirlenmiş), müsamere kolu, kültür ve edebiyat kolu, gezinti ve inceleme kolu, kütüphane koluna başkan seçildi. 13.1.1948 tarihli toplantıda müzik kolu kurulmuştur (ÖKKD, 13.01.1948). 2.11.1950 tarihli Yeşilay kolu, 26.9.1951’de bahçecilik kolu, 27.9.1952 tarihli toplantıda temsil kolu, bahçecilik kolu (ÖKKD, 27.09.1952), izcilik kolu kurulmuştur. 1954’te adabı muaşeret kolu, 28.10.1955 tarihli kurulda ise; Bahçe ve okul bahçesini güzelleştirme kolu, havacılık kolu (1956’da bu kol uçuculuk ve planör kolu olacaktır), sanat sevenler kolu kurulmuştur (ÖKKD, 28.10.1955). 1959 yılından itibaren öğrenci/talebe cemiyeti başkanlığı oluşturulmuş olup, bahçe kolu, hayvanları koruma kolu kurulmasına karar verilmiştir. 5.10.1960 tarihli toplantıda bu kollara; Bahçe işleri ve laboratuvar kolu, okul binası ve eşyalarını koruma kolu ilave edilmiştir (ÖKKD, 05.10.1960). 1965 yılında, trafik kolu, tiyatro kolu, köy kolu, 26.1.1968 tarihli toplantıda ise çocuk esirgeme kolu, folklor kolu ve eski eserleri tanıma kolu faaliyete başlamıştır (ÖKKD, 26.01.1968).

Eğitsel Kollar ve faaliyetlerine yönelik örnek kararlara baktığımızda 1945, 1948, 1954,1955, 1956 ve 1957 yılı eğitsel kolların belirlenmesi, kol faaliyetlerinin amacı ve çalışma prensiplerinin belirlendiğini görmekteyiz. Bu karara ilişkin örnekleri;

“Talebe teşekküllerinden bazılarının faydalı ve başarılı bir şekilde çalışmış olduğu, bazılarının da hiçbir çalışma göstermemiş olduğu sebebiyle anlattı. Muhtelif kollara birer öğretmen değil her kola birkaç öğretmenin seçilmesi düşünüldü. Böylece bir kolda muhtelif öğretmenlerin emek ve iş birliği ile bütün teşekküllerin verimli bir hale getirilmesine karar verildi.” (ÖKKD, 16.10.1945).

“Talimatnamenin 88. Maddesi gereğince kurulması gereken kurulların teşekkülü hakkında görüşüldü. Müdür bu kurulların ismi değil, fiili bir mahiyet taşımalarının ancak hakiki faaliyet gösterecek ve açık bir program iş yapabilecek şekilde bu kurulların teşekkülünde fayda olacağını beyan etti. Tokluk, sağlık, temizlik ve muşeret kolunun kurulmasını uygun görmedi. Her sınıf öğretmenin bu konuda candan mücadele etmesinin daha faydalı olacağı kanaatine varıldı. Kızılay Gençlik Derneği, spor yurdu, kütüphane kolu, kültür ve edebiyat kolu, gezinti kolu, fotoğrafçılık kolu, müsamere kolunun başkanları seçildi. (Müzik kolu bu toplantıda müsamere koluna bağlı olarak faaliyet göstermesine karar verildi).” (ÖKKD, 03.10.1948).

1954 yılında yapılan 3. Kurul toplantısında müdür “Eğitim kollarının öğrenciler tarafından idare edilmesinin tesis etmek lazımdır. Birtakım kollar talimatname maddeleri yerine gelsin diye, bazıları da hale faaliyettedir, fakat kafi değildir. Öğrencilerimize bu kollarda bizatihi çalışma imkanı veremiyoruz. Bütün kollarda talebe teşekkülü lazımdır. Bu teşebbüsü talebelerimize bırakalım. Bunun mektep çapında üyelerini seçmek ve bu şekilde teşkilatlandırmak lazımdır. Eğitsel kollara seçilen arkadaşlar, öğrencilerden birkaç çocuğa münhasır kalmamak üzere ve bir sınıf temsil edecek kadar öğrenci seçecekler. Bunlar birinci kanaat dönemi dinleme halinde toplantıya çağrılacaklar ve takiben başlayacaklardır. Bu çocuklar arkadaşlarına hususi muamele yapmalarını rica edeceklerdir.” (ÖKKD, 06.09.1954).

Müdür: “Bu kollarda ödev alan arkadaşlar çalışmaktadır. Bilhassa talimatnamenin icabı olarak izah edilecek şekilde çalışmalarını rica edeceğim. Yapılan işler bir yere bağlanmadan yapılmaktadır. Bu arkadaşlar seçildikten sonra sınıf öğretmenlerinin yardımı ile bu kollarda çalışacak öğrenciler seçilecektir. Bu öğrenciler bir araya gelerek bu tüzük meydana getirmeleri icap etmektedir. Bu tüzüğü yaptıktan sonra bir kopyasını müdürlüğe verecekler ve bu ahkâmı tetkik edeceklerdir.” (ÖKKD, 28.09.1955).

15.11.1956 tarihli toplantıda Müdür Kemal Ülker: “Ders yılı başında eğitsel kolların seçilmesiyle iş bitmeyeceğini, asıl mesele bu kollara seçilen arkadaşların bizzat harekete geçerek, öğrenciler arasında bu kolları teşkil etmelerinin esas olduğunu ve aralarında iş bölümü yaparak faaliyet raporlarını zamanında idareye vermesini istedi.” (ÖKKD, 15.11.1956).

Eğitsel kolların öğretmenler kurulu gündemine 1940’lı yıllardan sonra girmeye başladığı görülmektedir. Okul yönetimin eğitsel kolların çalışmasını ciddiyetle takip ettiği Müdür Kemal Ülker’in 1956 yılındaki konuşmasından açıkça anlaşılmaktadır. Öğrenciler tarafından eğitsel kollar içinde tüzük oluşturulması ve öğretmenlerinde bu kollarda aktif olarak çalışmasının istenmesi dönemin şartlarında lisenin eğitsel kollardan beklentisinin büyük olduğunu göstermektedir. Özellikle, hayvanları koruma kolu, uçuculuk ve planör kolu, köy kolu, eski eserleri tanıma kolu gibi okullarda yaygın olarak görülmeyen eğitsel kollar dikkat çekmekte olup, okulun köklü ve öncü bir eğitim kurumu olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Öğretmenler Kurulu Toplantılarına Yansıyan Okul Dışı Konularına İlişkin Kararlar

Öğretmenler kurulu toplantılarında, merkezi yönetime bildirilecek kararlar, yurt içi ve yurt dışına üniversite eğitimi için gönderilecek başarılı öğrenciler ve öğretmen olacak veya eğitim enstitülerine eğitimlerine devam edecek öğrencilerin belirlenmesi veya onay verilmesine yönelik karar örnekler şu şekildedir:

Yurt dışında üniversite eğitime gönderilmesinin uygun olacağına yönelik karar örnekleri. Müdür F. Dranaz: “1942-43 fen kolu mezunlarından Mustafa Kemal Özer ile Ahmet Selahattin Bilgin’in Maarif Vekilliği hesabına elektrik mühendisliği tahsili için İngiltere’ye gönderilecek imtihana kabul edildiklerini belirtti.” (ÖKKD, 14.02.1944).

“Basın Yayın Genel Müdürlüğü hesabına radyo mühendisliği öğrenimi için yabancı memleketlere gitmek üzere başvuran Turgut Balıkçı, Mahir Kuyukcu, A. Muzafer Damcı, Ali İpekçioğlu, Orhan Sungurlu, Ziyaettin Erçağ’ın durumu, 1416 sayılı kanunun üçüncü maddesi hükümleri göz önünde tutularak öğretmenler kurulunca ayrı ayrı incelenmiş ve bu kişilerin zekâ, malumat ve seviye bakımından yabancı memleketlere gidebilecek oldukları tespit edilmiştir” (ÖKKD, 22.11.1947).

Müdür Mustafa Sarıcalı: “Karadeniz Üniversitesi’ne eleman yetiştirmek maksadıyla vekâletin Avrupa’ya tahsil için göndereceği öğrenciler arasında okulumuz mezunu öğrencilerinde bulunduğunu Avrupa’da tahsil edebilecek kalite ve kabiliyette olup olmadıklarının kurulda tespit edilerek bir karara varılmasını istedi” (ÖKKD, 27.01.1959).

Yurt dışında üniversite eğitime gidecek öğrenciler ile alınan kararlar incelendiğinde; öğretmenler kurulunun bu öğrencilerin yeterlilikleri konusunda karar verici bir konumda olduğu görülmektedir. Farklı yıllarda yurt dışında üniversite eğitimi için öğrencilerin başvuruda bulunması Trabzon Lisesi’nin eğitim kalitesini ve kurul kararlarının etkililiğini göstermektedir. 1959 yılı tutanaklarında Müdür Bey’in sözleri lisenin bilhassa Karadeniz Teknik Üniversitesi için yetkin kişiler yetiştirmekte önemli bir rolü üstlendiğine işaret etmektedir.

Yurt içinde üniversite eğitime gönderilmesinin uygun olacağına yönelik karar örnekleri. “Okulumuzun muhtelif yıllarında mezun olan Osman N. Üçüncü, İsmail Gençalioğlu, Ahmet Seymen, Hamza Akgül...2 Ekim 947 günü toplanan öğretmenler kurulunca durumları incelenmiş ve öğretmenlik için gerekli vasıflara haiz oldukları kararlaştırılmıştır.” (ÖKKD, 02.10.1947).

“Parasız yatılı, Gazi Eğitim ve Öğretmen Okulları’na seçilecek kişilerin fişlerini tasdik ettirme işini sınıf öğretmenlerine bıraktı.” (ÖKKD, 03.04.1958).

“İyi ve kaliteli öğretmen yetiştirme işi; “İyi öğretmenler iyi öğrenciler yetiştirir ana fikri göz önünde tutularak, önce öğretmen yetiştirilmesi programlarının bir an önce ele alınmasının lüzumlu olduğuna kanaat getirilmiş olup;

- Müdür: Son yıllarda okulumuzdan mezun olan zeki ve müspet çocukların öğretmen yetiştiren müesseselere gitmedikleri, buna mukabil hiçbir okula giremeyenlerin son çare olarak bu mesleği seçtikleri bir vakadır. Mesleğin cazip hale getirilmesi için evvela maddi anlamda bazı tedbirler alınması gerekir. Öğretmenlerin yaşama seviyeleri yükseltilmesi birinci derecede düşünülmelidir...
- Memleketin muhtaç olduğu sayıda idealist öğretmen yetiştirilmesi için lüzumlu tedbirlerin hemen alınması.” (27.01.1959).

Yurt içinde üniversite eğitime devam edecek öğrenciler ile ilgili kararlara bakıldığında Öğretmenler Kurulu’nun öğrencilerin yeterliliklerini belirlemede yetkili merci olduğu anlaşılmaktadır. Kararlarda dikkat çeken bir diğer husus öğretmen eğitimidir. Öğretmenler kurulunda; öğretmen okullarına gitmeyi tercih eden öğrencilerin öğretmenliği son çare olarak gören öğrenciler olarak görülmektedir. Bu durumun Öğretmenler Kurulunda konuşulması ve sorunun çözümüne yönelik fikir beyan edilmesi kurulun lise dışında ülke eğitimini de düşünerek kararlar aldığını göstermektedir.

Okul dışı etkinliklerin denetlenmesi ve merkezi yönetim toplantılarında okul görüşünü belirtmeye yönelik karar örnekleri. 9.11. 1952 günü yapılan İl Danışma Kurulunca alınan kararlar gereğince “Okul dışı durumun düzenlenmesi işinin öğretmenler kurulunca ele alınması... Okul dışı durumlarımız şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonrada bütün

öğretmenlerce titizlikle üzerinde durulmasına ve öğrencilerin okula gelişi ve gidişi esnasında sokaklarda ve umumi yerlerde, nakil vasıtalarında ve okul alanında bütün tavır ve hareketlerinin, konuşmalarının, büyük ve küçüklere muamelelerinin sıkı bir şekilde öğretmenlerce kontrol altına alınmasına, gerekli ikaz ve iltizamın pedagojik yollardan yerinde ve zamanında yapılmasına işaret edildi (ÖKKD, 07.01.1953).

Bu kararda dikkat çeken ilk husus, öğretmenlerin görev tanımının dört duvar dışına taşınmasıdır. Kurul kararlarına baktığımızda; öğrencilerin teorik eğitimlerinin gereğini sosyal hayatta da sergilemesinin beklendiğini göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin takip ve uyarılma sürecinde pedagojik kurallara dikkat edilmesinin istenmesi oldukça önemlidir.

VIII. Şura kararlarının uygulanması için sömestr tatili sonunda Ankara’da yapılacak olan genel toplantı için hazırlık mahiyetinde görüşme ve tespiti ile ilgili alınan kararlar.

- Üst disiplin kurulu kaldırılarak bu hakkın okul öğretmenlerine verilmesi
- Suç işleyen öğrencinin disiplin kuruluna işlediği suçum mahiyetine göre sınıfa alınmaması
- Yabancı dil bakımından kurs sisteminin liselerde tatbiki
- Öğretmenin kendi sınıfında olmayan öğrenciye özel ders vermede bir mahsurun bulunmadığı
- Üç dersten fazla zayıf olan öğrencilerin sınıfta bırakılması
- Borçlu geçme işinin kaldırılması
- Heyeti sihiye raporu ile engel sınavlarının yapılması
- Yazılı kâğıtlarına itiraz edenlerden belli bir ücretin alınması
- İkinci sene tekrar sınıfta kalarak okumak isteyen öğrencilerden 250 lira gibi bir paranın alınması
- Okul dışından lise bitirme sınavına girecek kişiler için muayyen bir bölge tahsis edilmesi, böylece bulunduğu bölgelerdeki nüfuz tesirinden uzak tutulması
- Sınıf mevcutlarının 50 ve üzeri olan sınıflarda iki yazılı imtihanla iktifa edilmesi
- Sınıf mevcudu arttığında ücret miktarının artırılması ve öğretmenlere yıpranma payının verilmesi
- Ders ücretlerinde saat farkının kaldırılması
- Olgunluk imtihanlarının tekrar konulması
- Lise bitirme imtihanlarındaki soruların bakanlıktan gönderilmesi
- Öğretmenlerin kifayetsiz olduğu liselerde fen şubelerinin açılmaması
- Sene sonu öğretmenler kurulunda üç dersten fazla notun düzeltilmemesi
- Nakil bölge sisteminin kurulması
- Büyük şehirlerde olup da çocuğu üniversite de olmayan öğretmenlerin başka şehirlerde nakledilmesi yerine üniversitede çocuğu olan öğretmenlerin naklinin gerçekleştirilmesi
- Parasız yatılı olarak okuyan öğrencilerin mecburen öğretmen yetiştirilecek eğitim fakültelerine gönderilmesi, öğrencilerden sonra harcanan paranın temin edilmesi kararları gündeme alındı” (ÖKKD, 09.01.1963).

Kararlara bakıldığında başta disiplin konusuna ve öğretmen yeterliliğine değinildiği görülmektedir. Önceki yıllarda oldukça önem verilen olgunluk imtihanlarının bu yıllarda

kaldırıldığı anlaşılmaktadır. Fakat kurulda bu imtihanların tekrar getirilmesi talebi sınavın kaldırılmasının olumsuz sonuçlara neden olduğuna yorulabilir. Öğrencilerden sınav hakkına itiraz edebilmek için ücret talebi, dönemin eğitim şartlarında öğrenci hakları konusunda önemli problemler olduğuna işaret etmektedir. Bu duruma karşılık kurulda şehir dışından sınavlara girecek öğrenciler için kolaylık sağlanması yönündeki talepler kurulun öğrencilerini önemsediklerini göstermektedir. Ayrıca şurada önerilecek kararlar incelendiğinde lisenin sadece şehir ve bölge için değil ulusal düzeyde eğitim konularına önem verildiği ve ulusal eğitim politikalarına katkı sağlandığı anlaşılmaktadır.

Sonuç

Öğretmenler kurulu toplantılarına yansıyan öğretmenlerle ilgili konulara yönelik araştırma sonucunda; stajyer öğretmenlerin durumu kurulunca detaylı olarak tartışıldığı ve kurul onayı sonucu asıl öğretmenliğe geçiş geçemeyeceğine karar verildiği görülmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının mesleki deneyim kazandırılma süreci ve asıl öğretmenliğe geçiş onayı gibi önemli görev ve yetkinin öğretmenler kurulunda olduğunu göstermektedir.

Öğretmenler kurulu dışında zümre öğretmenlerinin ayda bir kendi aralarında üç ayda bir de müdür başkanlığında toplanarak eğitim sürecinin beraber planlanıp uygulandığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin ders dışı en önemli görevlerinin nöbet görevi olduğu, toplantılarda sıkça gündeme gelmesi ve üzerinde detaylı konuşmalar yapılmasından anlaşılmaktadır. Nöbet sırasında derslere geç girilmesi, nöbet yerini terk etme ve öğrencileri yeterince denetlememe gibi görevlerini aksattıkları bu konuda müdür tarafından sıkça uyarıldığı görülmektedir. Günay ve Özbilen (2014) "İlköğretim Öğretmenlerinin Okul Nöbet Görevleri Üzerine Bir Değerlendirme" çalışmasında ve Güneş ve Kara (2016) ilkokulların sorunlarının öğretmenler kurulu kararlarına dayalı olarak yaptığı araştırmasına da benzer şikâyetleri tespit ettiği göz önüne alınırsa eğitim tarihimizde bu sorunun geçmişten günümüze devam etmekte olduğunu söyletebiliriz.

Kurullarda tartışılan konulardan birisi de öğretmenlerin araç-gereç fiziki mekân ve kaynak ihtiyaçları oluşturmaktadır. Öğretmenlerin araç-gereç fiziki mekân ve kaynak ihtiyaçlarının konuşulması öğretmenlerin bir eksikliği olduğu dile getirilse de epidiyoskop gibi zamanına göre oldukça modern eğitim teknolojisi imkânlarına sahip olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Sonuç olarak; Kurullarda gündeme gelen stajyer öğretmen uygulaması, asıl öğretmenliğe geçişin onaylanması, nöbet sorunları, ders araç-gereçlerindeki eksiklikler süreklilik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenler kurulu toplantılarına yansıyan sınav ve sınıf geçmeyle ilgili konulara yönelik araştırma sonuçlarına bakıldığında; öğretmenler kurullarında en sık gündeme gelen konuların başında sınav ve sınıf geçmeye yönelik görüşme ve kararlar yer almaktadır. Sınav komisyonlarının oluşturulması, sınavda uygulanacak kurallar, öğrenci başarısını ne tür sınavla ölçüleceği ve kaç sınav yapılacağı vb. konulara yönelik kararların alındığı görülmektedir. Toplantı kayıtlarına bakıldığında en az iki yazılı bir sözlü notuyla öğrenci başarısı ölçülmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Yazılı sınavlarda yüksek başarı gösteren öğrencilerin sözlü sınavlara alınmadan başarılı kabul edildiği bir nevi öğrencilerin ödüllendirildiği bir uygulamanın varlığını görüyoruz. Bu uygulamanın aynı zamanda yazılı sınavların önemsenmesini artırdığı söylenebilir. Sınavların tarihlerinin önceden öğrenciye bildirilmeden haran sınav olacakmış gibi öğrencilerin hazır olmasına yönelik uygulama ve öğretmen istekleri olmasına rağmen bu

konuda tam bir görüş birliği olmadığı tartışmalardan anlaşılmaktadır. Başarısız öğrencilerin durumlarının velilerle paylaşma kararları okul-aile iş birliğinin önemini göstermesi açısından önemlidir. Özdaş, Ekinci ve Öter (2018) yaptıkları çalışmada da okul-veli iş birliğinin önemine vurgu yapmıştır. Öğretmenler kurulu kararlarında anlaşıldığına göre ortaokuldan liseye öğrenci kabulünde öğretmenler kurulu yetkili olduğu anlaşılmaktadır. Liseden mezun olabilmek için tüm derslerden başarılı olmanın yeterli olmadığı olgunluk (mezuniyet) sınavından da başarılı olma şartının varlığını görmekteyiz. Olgunluk sınavlarında öğrenciler o zamana kadar aldığı tüm derslerin yanında terbiye konularından da sorumlu olduğu vurgulanmıştır. Mezuniyet sınavları hem yazılı hem de sözlü olarak yapılmakta olup, sınavlar komisyonlarınca hazırlanıp uygulanmaktaydı. Başarılı olmak için sadece yazılı sınav başarısı yeterli görülmemiş aynı zamanda sözlü sınavdan da başarılı olmak zorunluluğu vardı. Ayrıca, sınav kuralları, nasıl uygulanacağı, uygulama sürecinde uyulacak pedagojik kuralların neler olduğu ve değerlendirmenin nasıl yapılacağı ve öğretmenler arasında görüş farklılığı varsa ne yapılacağı gibi konular detaylı bir şekilde yazılmıştır. Bütün bu veriler değerlendirildiğinde; öğrenci başarısının belirlenmesinde sadece yazılı ve sözlü sınavların kullanıldığı, bugün kullanılması önerilen diğer ölçme-değerlendirme türlerinin kullanılmadığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte çok ciddi bir ölçme- değerlendirme sürecinin uygulandığını söyleyebiliriz. Sonuç olarak, tarihi süreç içinde sınav ve sınıf geçme sisteminde nasıl bir değişim yaşandığını göstermektedir.

Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıyan disiplinle ilgili konulara ilişkin araştırma sonuçlarına göre Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıyan tartışmalar arasında en fazla yer alan konulardan biri de disiplin sorunlarıdır. Disiplin sorunlarının büyük çoğunluğunun sigara içmek, küfürlü konuşmak, öğretmenlere saygısızlık, kahvehanelere gitme, okul kurallarına ihlal etmek, kılık- kıyafet kurallarına uymamak olduğu görülmektedir. Nezihoğlu ve Sabancı (2010) araştırmasının sonuçlarında öğrencilerde disiplin sorunları arasında kılık-kıyafet sorunlarına yer vermektedir. Ayrıca Güneş ve Kara (2016) çalışmasında derse geç gelme, kılık-kıyafet sorunu, okul kurallarına uymama gibi istenmeyen davranışların olduğunu tespit etmiştir. Akyüz (1993) öğretmenler kurulu kararlarının da incelendiği çalışmasında küfürlü konuşma, öğretmenlere karşı gelme gibi benzer disiplin sorunlarını tespit ettiği görülmektedir. Bu çalışmalar ışığında okullarda var olan öğrenci disiplin sorunlarının bazılarının devam etmekte olduğu söylenebilir.

Öğretmenler kurulu toplantılarına yansıyan eğitsel faaliyetler, spor ve kültürel faaliyetlerle ilgili konulara yönelik araştırma sonuçlarına göre öğretmenler kurullarına yansıyan konuşmalar arasında kültürel, spor ve eğitsel kol faaliyetlerinin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Kültürel faaliyetlerde önemli gün ve konulara ilişkin faaliyetler en sık gündeme gelen konulardandır. Akyüz (1993) çalışmasında okulların önemli günleri anma konusunda öğretmenler kurullarında kararlar alındığını belirtmektedir. Bu veriler incelediğimiz Trabzon Lisesi öğretmenler kurulu kararlarıyla benzerlik taşımaktadır. Ayrıca, 1944 yılında okula bir sinema makinası alınması ve öğrencilere eğitici filimler izletilmeye çalışılması ilginç ve önemli bir detay olarak değerlendirilebilir. Toplantılarda spor faaliyetleri ve futbol takımıyla ilgili konuşmalar da sıkça konuşulan konulardandır. Şehrin spor kültürü düşünüldüğünde bu durumun anlaşılabilir olduğu söylenebilir.

Öğretmenler kurulu toplantılarında 1945'ten sonra en sık konuşulan konulardan birisini eğitsel kollar olduğu görülmektedir. 1945-1971 yılları arasında 30 farklı eğitsel kol kurulduğu tespit edilmiştir. Bazı eğitsel kollar zaman zaman birleştirilerek, (örneğin tokluk, sağlık, temizlik ve muşeret kolu gibi), bazen de eğitsel kol isimlerinde küçük değişiklikler yapılarak, (havacılık kolunun, uçuculuk ve planör kolu olarak dönüştürülmesi gibi) aynı amaca yönelik eğitsel kollar oluşturulmuştur. Eğitsel kollar incelendiğinde dönemin ihtiyaç, sosyal ve

kültürel yapısı hakkında ipuçlarını görebilirsiniz. Örneğin, adabı muaşeret kolu toplumsallaşma ve şehirleşme sürecinde ihtiyaç duyulan görgü kurallarını öğretmeyi amaçlarken bahçe kolu, köy kolu gibi kollar bu dönemin kırsal kültürünün devam ettiğini göstergesi olduğu söylenebilir. Hayvanları koruma kolu ve eski eserleri tanıma kolu, toluma hizmet uygulamaları ve tutumunun kazandırılması bakımından dikkat çekmektedir. Eğitsel kollar arasında, 1955 yılında havacılık kolu olarak kurulan 1956 yılından itibaren ise uçuculuk ve planör kolu olarak çalışmalarını devam ettiren eğitsel kol okul ve öğrencilerin geleceğe yönelik vizyon ve hedefler koymasından son derece önemli bir eğitsek kol olduğu değerlendirilebilir.

Sonuç olarak, okulun eğitim faaliyetleri içerisinde kültürel etkinlikler, spor ve eğitsel kol çalışmalarının önemli bir yere sahiptir. Özellikle, sinema makinasının alınması, hayvanları koruma kolu, uçuculuk ve planör kolu, köy kolu, eski eserleri tanıma kolu gibi okullarda yaygın olarak görülmeyen eğitsel kollar dikkat çekmekte olup, okulun köklü ve öncü bir eğitim kurumu olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Öğretmenler kurulu toplantılarına yansıyan okul dışı konulara ilişkin araştırma sonuçlarına bakıldığında; öğretmenler kurulu kararlarından anlaşıldığına göre, yurt içi ve yurtdışına üniversite eğitimine gönderilecek öğrencileri belirleme gibi çok önemli bir yetkilerinin olduğu görülmektedir. Kurul kararlarına bakıldığında değişik kurumlar adına yurt dışına öğrenci göndermek için okullara kontenjan verildiği ve bu kontenjanlar öğretmenler kurulunca belirlenen öğrenciler için kullanıldığı görülmektedir. Bu durum bugün Üniversitelere Öğrenci Seçme ve Yerleştirme (ÖSYM) ve Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) gibi kurumların görevini kısmen öğretmenler kurulu yoluyla kullandıklarını göstermektedir. Yine öğretmenlik mesleğinin önemi ve öğretmen olacakların belirlenmesi, öğretmen okullarına yerleştirilecek öğrencilerin belirlenmesi, öğretmenlik mesleğinin itibar ve niteliğini artırılmasını yönelik görüş, öneri ve kararlar alındığı anlaşılmaktadır. Bu karar örnekleri öğretmenler kurulunun işlev ve önemini göstermesi açısından önemlidir. Ulusal düzeyde eğitimle ilgili görüş ve öneriler okul dışı durumların düzenlenmesine yönelik kararlarda kurul onayına sunulmakta olması öğretmenler kurulunun işlev ve önemini göstermesi bakımından önemlidir.

1934-1971 yılları arasında Trabzon Lisesi öğretmen kurul kararlarını incelemek amacıyla yapılan bu çalışmadan ulaşılan sonuçları özetlenecek olursak; Öğretmenler kurullarında disiplin sorunları, eğitim-öğretim sorunları, sınav ve sınıf geçme ve özlük hakları üzerinde ayrıntılı değerlendirmeler yaptıkları görülmektedir. Öğretmenler kurulunun, aday öğretmenlikten asıl öğretmenliğe geçişi onaylaması, yurtdışı ve yurtiçi üniversite öğrenimi görmeye hak kazananların belirlenmesi gibi çok önemli yetki ve sorumlulukları olduğu ulaşılan diğer sonuçlardandır. Eğitim politikalarının tarihi süreç içerisinde değişim ve yenilenmelere uğramasına rağmen öğretmenlerin tartıştığı konularda anlamlı bir değişim olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına bağlı olarak bu çalışmada şu öneriler sunulmaktadır:

- Farklı okulların öğretmenler kurulu toplantıları incelenebilir.
- Doküman incelemesi yaptığımız çalışmamız ve benzeri kurul kararları ile karşılaştırma yapılarak farklı bakış açıları kazandırılabilir.
- Özellikle tarihi geçmişi olan okullarda benzer kurul kararı defterlerine ulaşılarak okullar arası öğretmenler kurulu kararları karşılaştırılabilir.
- Öğretmenler kurulu kararların siyasi iklim ve eğitim politikalarındaki değişimlerden etkilenme durumları araştırılabilir.
- Zümre öğretmen tutanakları incelenerek tarihi süreç içinde değişim olup olmadığı incelenebilir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

- Akyüz, Y. (1993). Osmanlı eğitim sistemi içinde ve günümüzde Ayaş'ta eğitim okullar ve öğretmenler, *Ayaş ve Bünyâmin Ayaşî Sempozyumu'nda sunulan bildiri*, Ankara.
- Albayrak, H. (1987). *Tarih içinde Trabzon Lisesi*. Trabzon: Trabzon Liselerinden Yetişenler Derneği.
- Albez, C., Sezer, Ş., Alkan, D. ve Ada, Ş. (2014). İlköğretim okullarında zümre öğretmenler kurulu çalışmalarının etkililiği üzerine bir inceleme. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 7, 4-19.
- Alıncak, F. ve Abakay, U. (2019), Zümre öğretmenler kurulunun beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(41), 2300-2308.
- Demirtaş, H., Üstüner, M., Özer, N. ve Cömert, M. (2008). Öğretmenler kurulu toplantılarının etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9(15), 55- 74.
- Eroğlu, M. ve Özbek, R. (2018). Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantılarının mesleki gelişim bağlamında incelenmesi. *Researcher Social Science Studies*, 6(3), 255-271.
- Güler, M., Altun, T. ve Türkdoğan, A. (2015). Matematik öğretmenlerinin zümre öğretmenler kurulunun etkililiği hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 14(2), 395-406.
- Gürsoy, H. (2003). Öğretmen yetiştirmede sorunlar ve öneriler. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 28(299), 28-35.
- Güneş, D., Z. ve Kara, B. K. (2016). İlkokulların sorunlarının öğretmenler kurulu toplantılarına dayalı olarak incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 142-153.
- Gökyer, N. (2011). İlköğretim okulu zümre öğretmenler kurulu toplantılarının gerçekleşme düzeyi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 127-148.
- Özdaş, F., Ekinci, A. ve Öter, Ö. M. (2018). Eğitim ve öğretimin geliştirilmesinde öğretmenler kurulu kararlarının etkisi. *Turkish Studies Educational Sciences*. 13(11), 1041-1058.
- Karagözoğlu, G. (2003). Eğitim sistemimizde öğretmen yetiştirme politikamıza genel bir bakış. *Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*. C.Ü. Kültür Merkezi, Sivas.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*, (9. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçük, M., Ayvaci, H. ve Altıntaş, A. (2004). Zümre öğretmenler kurulu toplantı kararlarının eğitim ve öğretim uygulamaları üzerindeki yansımaları. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2014). Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. Erişim (04.04.2018): <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19942&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Şencan, D. (2008). *İlköğretim okulu yöneticilerinin toplantı yönetimi yeterliklerine ilişkin öğretmen algıları (İstanbul ili, Kâğıthane ilçesi örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Şahin, E, Maden, S. ve Gedik, M.(2011). Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantılarının etkililiğinin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Erzurum il örneği). *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 155-172.

- Şişman, M. (2019). *Eğitim ve öğrenme sürecinin yönetimi*, (11. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ünal, A., DüNDAR, E. ve Şentürk, R. (2011). Öğretmenler kurulu toplantılarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur.
- Ülken, H. Z. (2001). *Eğitim felsefesi*, (2. Baskı), İstanbul: Ülken.
- Yeşilyurt, E. (2006). *Öğretmenlerin öğretim araç ve gereçlerini kullanma durumlarını etkileyen faktörler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013) *sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (9. Baskı). Ankara: Seçkin.

Ekler

Ek-1

1953-1971 Yılları Arasında Yapılan Trabzon Lisesi Öğretmenler Kurulu Toplantı Tutanaklarının Kaydedildiği Defterden Bir Örnek

